

Utopia

Studentmagasinet for
Norges Arktiske Universitet
Nr. 11 - 39. Årgang
Oktober

UKA

STUDENTUKA
TROMSØ

REVYEN ER TILBAKE!

NYHETER

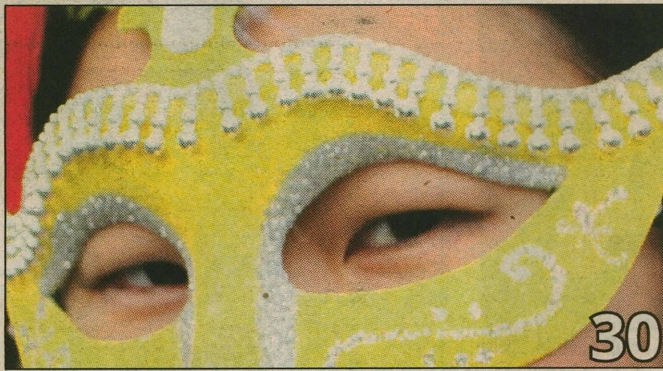
- > StudentUKA
- > Grønn Guide

UTROP

- > Bings Spalte
- > Jusshjelpa
- > World Reference

KULTUR

- > Bastard's Burlesque Bonanza
- > Reviews

03	BILDESPELIAL	20	DAIS COLUMN
04	LEDER	21	FORSKNINGSDAGENE
04	UTROPIA FØR	22	WORLD'S REFERENCE
05	STUDENTUKA	24	JUSSHJELPA
07	FEM PÅ GATA	25	BINGS SPALTE
08	UIT BLIR GRØNN FOR EN DAG	26	BURLESQUE BONANZA
09	STEINBITEN PROTESTERER MOT DÅRLIG STUDENTMILJØ	28	TROMSØ, EN MANGFOLDIG BY
10	DRIVS SKEIVE DAG	30	A GLANCE AT TROMSØ
11	WIFI TIL STUDENTENE	31	FRENCH MUSIC VIBES IN TROMSØ
12	HOUSING ANYWHERE	32	KONG LEAR
13	PARKERINGSavgift PÅ UNIVERSITETET	34	REVIEWS
14	GRØNN GUIDE TIL TROMSØ	40	BEAT THE BLUES WITH SOME JAZZ!
18	ARTIC ROLLER DERBY	41	NOVELLE: JEGEREN
19	SJAKKSPALTEN	42	DIKT
		44	UNDERHOLDNING

Ansvarlig redaktør
LARS ERIK BUGGE LYNGBÅ
ansvarlig@utropia.no

Kulturredaktør
EDMUNDO QUIÑONEZ
kultur@utropia.no

Nyhetsredaktør
MAGDALENA BUDÍNOVÁ
nyheter@utropia.no

Fotoredaktør
OLGA SHAVRINA
foto@utropia.no

Finnmarksredaktør
STIAN SÆTERMO
alta@utropia.no

Layoutansvarlig
MARTHE T. BÅRDSSEN
layout@utropia.no

Administrasjon
LENE OLIVE SEDOLFSEN
annonse@utropia.no

Trykkeri
Nr1 TRYKK TROMSØ

Nettside
WWW.UTROPIA.NO

E-post
REDAKSJON@UTROPIA.NO

Besøksadresse
UNIVERSITETET I TROMSØ TEORIFAGBYGG 2 - 2.138
Telefon 77 62 09 60

Postadresse
Utropia - Studentavisa i Tromsø og Fin-
nmark Universitetet i Tromsø/
Hovedgården
9037 Tromsø

EN STOR TAKK TIL VÅRE FRIVILLIGE!

Forsidebilde
Eira Triguero

Journalister
Alice Tivilov-Mutkari
Bjarte Aarmo Lund
Boyka Todorova
Charlotte de Jong
Chelsea McKay
Dai Xuan
Ellen Dobrowolski
Elza Böröndy
Erik Iversen
Erlend Wichne
Francesco Pogliano

Grazia Scannicchio
Ida Bing
Jens Jørund Tyssedal
Katarzyna Cherominska
Kirsti Wester Amundsen
Kristoffer Olufsen Stål-
by
Lora Temelkova
Matthew Lynch
Mirjam Lohne Henden
Sana Ahmad
Sandra Olsen
Sara Lupini
Timme Ellingjord

Foto
Alexandre Turpyn
Boyka Todorova
Carl Ballantine
Chelsea McKay
Eira Triguero
Ellen Dobrowolski
Gintarė Turskytė
Kelly Then
Sana Ahmad
Sara Hatami
Korrektur
Andrew Murano
Carl Ballantine

Chelsea Mackay
Ellen Dobrowolski
Ida Bing
Maria Zaikova
Millicent McCreath
Salam Tosin
Simon Steinnes
Siri Olsen

Illustrasjon
Adrian Myhren
Eira Triguero
Julie Hagerup
Mateusz Motyka

pressens faglige utvalg
PFU

Pressens Faglige Utvalg: (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund. Organet behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.
Adresse: Rådhusgt. 17, postboks 46 sentrum, 0101 Oslo. Telefon: 22405040. Utropia arbeider etter reglene i vær varsomplakaten for got presseskikk.
Den som føler seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

BILDESPECIAL: WINTER IS COMING

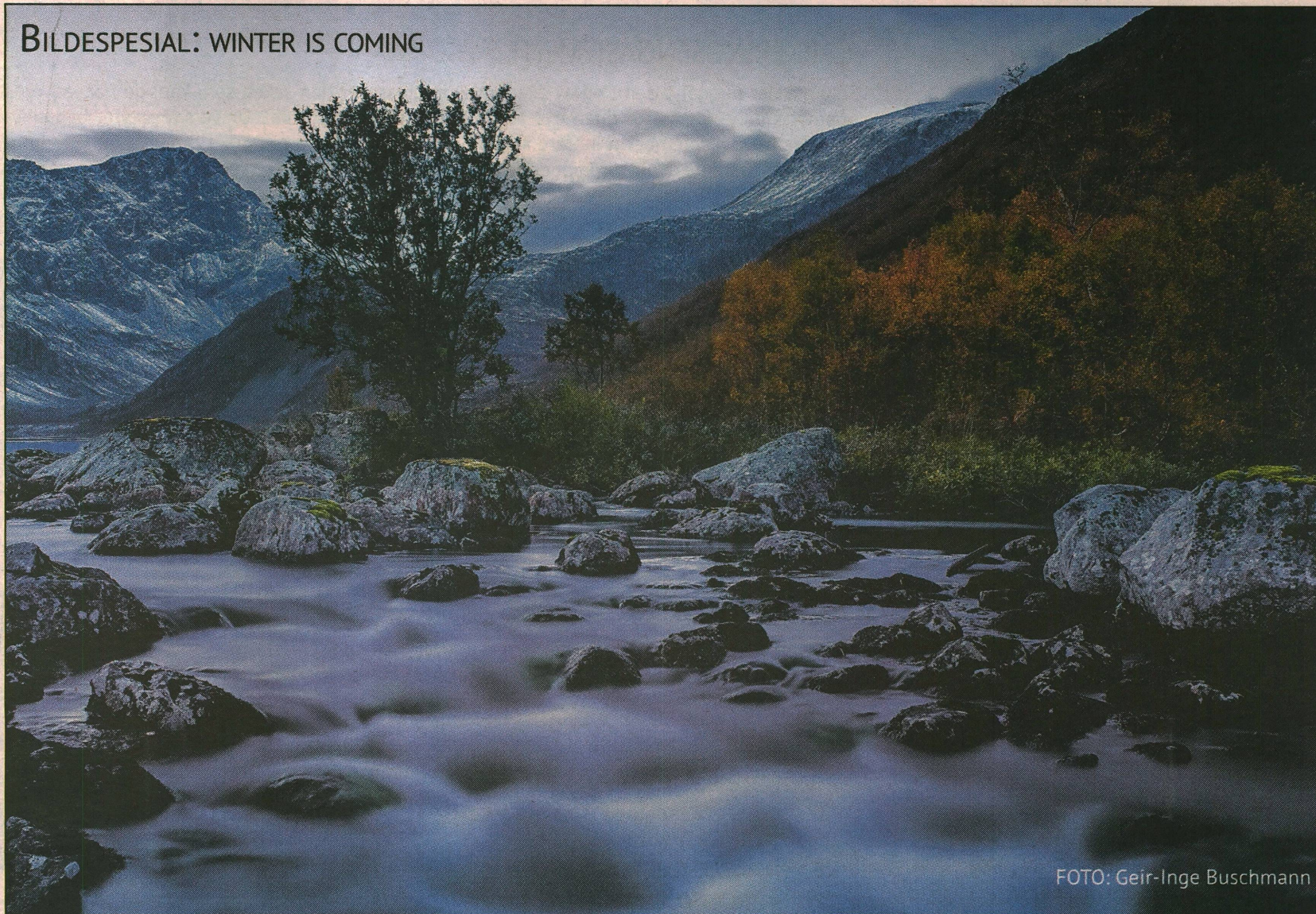

FOTO: Geir-Inge Buschmann

FOTO: Geir-Inge Buschmann

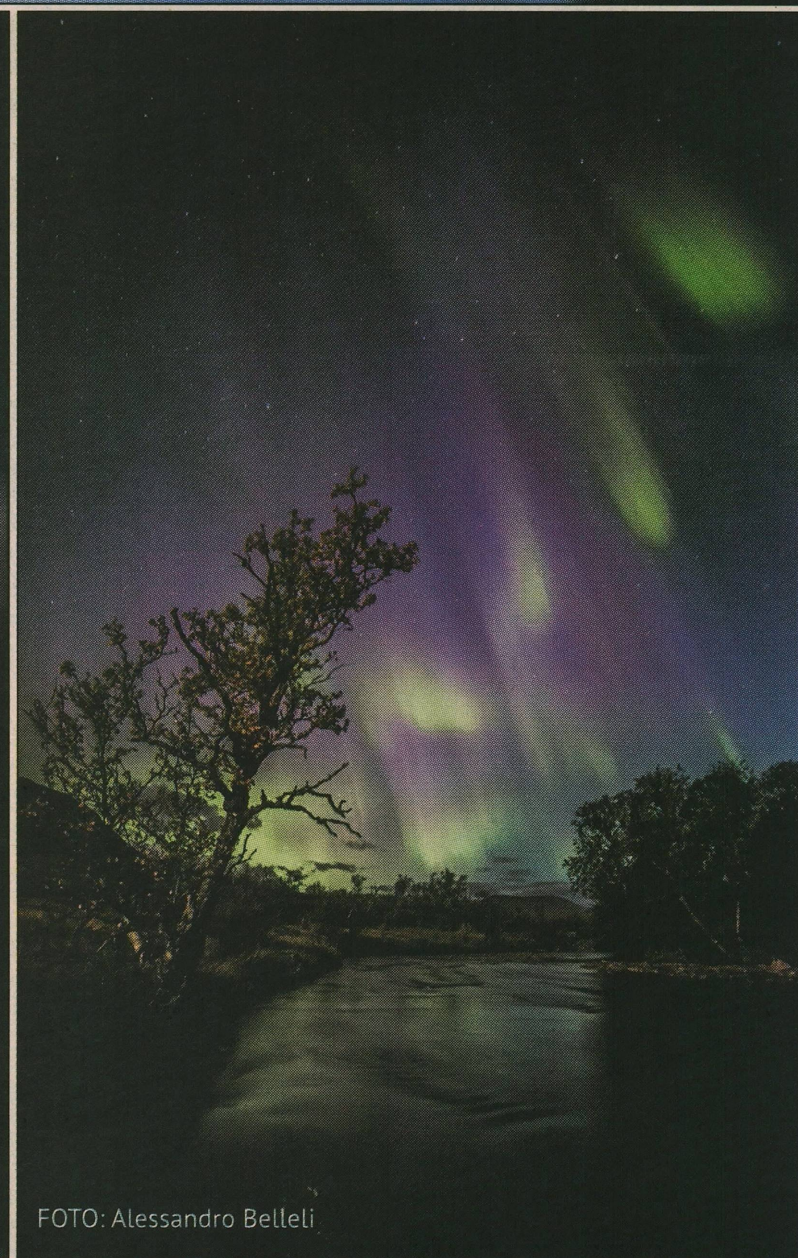

FOTO: Alessandro Belleli

LEDERKOMMENTAR

TEKST: Lars Erik Bugge Lyngås

PARKERINGSENGASJEMENT

Selv om det foregår tusen ting av akademisk interesse, er den saken som kanskje har fått mest oppmerksomhet den siste tiden hva angår UiT, er parkeringsavgift. Universitetsstyret behandlet på et møte 25. september å innføre avgiftsbelagt parkering på campus i Breivika, og vurderer å innføre den samme avgiftsordningen ved andre campus. Forslaget skapte stort engasjement, og studentrepresentantene forfektet en behovsprøvd ordning. Det endte med at rektor Anne Husebakk fremmet et nytt forslag, som ble enstemmig vedtatt. Alle er kanskje ikke like fornøyde med utfallet, men det viktige poenget her er at studentengasjement nytter.

Et annet godt eksempel på studentengasjement, som du kan lese mer om i denne utgaven av Utopia, er StudentUKA og deres gjenopplivning av studentrevyen. Revytradisjonen i Tromsø står sterkt, og det blir spennende å se hva UKA kan få til.

Til sist en anmodning: Jeg nevner ikke dette engasjementet helt tilfeldig. Om du vil ha en endring, må du nesten endre noe selv. Slik slipper du å betale full parkeringsavgift.

NYHETER

Utopia for...

10 år siden

2004: Utopia melder at 5 studenter er utestengt som følge av fusk. I 2003 ble en kvalitetsreform innført som skulle hanskes med plagieringsproblemer, og den førte til at antall rapporterte saker skøyt i været. Både rektor Jarle Aarbakke og flere studentrepresentanter stiller seg svært kritiske til utviklingen. De fem studentene som ble avslørt, må belage seg på å bli utestengt fra alle universiteter og høyskoler i Norge, fra seks måneder opp til et helt år. Som følge av at antallet plagieringssaker øker, ser universitetet nå på nye verktøy for å hindre fusk.

35 år siden

1979: Utopia beretter om at et universitet som er spredt rundt i byen gir utfordringer for de forskjellige instituttene. Noen studenter sitter i moelven-brakker uten telefon, mens andre har fått plass i «det forgjettede land», Breivika. Noen studenter sitter også i diverse forretningslokaler rundt om i sentrum.

Revyen returnerer til studentuka!

STUDENTUKA

TEKST: Kristoffer Olufsen Stålby

FOTO: Eira Triguero

Det var 7 år siden studentUKA hadde en revy, nå er den endelig tilbake!

Den 19. Februar starter den årlige Studentuka i Tromsø og i den forbindelsen har Utropia sikret seg et eksklusivt intervju med de tre styremedlemmene for studentuka. Leder, Ida Morgenstjerne, revysjef, Henriette Bjørnstad, og arrangement ansvarlig, Line Edvinsen svarte på våre spørsmål:

Kan dere i korte og enkle trekk oppsummere hva studentuka dreier seg om?

Morgenstjerne: Man kan jo trekke en parallell til debutuka, ganske likt bare at det ikke er spesifikt for de nye studentene men er mer det kulturelle aspektet. Det er en uke fullt med konserta, fest, arrangementer, forskjellige foredrag og andre ting som vi ikke kan si helt enda. veldig my artige hendelsa, som alle kan vær med på.

U: Det er jo blitt pratet om en del artister, er det noen som er verdt å nevne som kommer til å dukke opp?

Morgenstjerne: Det er mange som er verdt å nevne. De er ikke ferdigbooket enda så vi har ikke noe vi kan si. Vi kommer ikke til å komme ut med de konsertene og de arrangementene før nærmere jul. Alt er ikke

spikret, det tar litt tid med booking. Det gjør det alltid.

Hvilke studentbidrag vil det være til UKA?

Edvinsen: Vi skal ta kontakt med de forskjellige gruppene rundt omkring.

Morgenstjerne: Men vi prøver jo å få hele studentsamfunnet driv da. Det er jo de aktive studente på en måte, de som er frivillige. Og de som er i de samfunnsgruppene, fordi studentuka er jo av studenter for studenter. Så det er jo det som på en måte er konseptet. Det er derfor vi også gjør det. Vi er jo veldig glad for at vi får lov på en måte å dra det igang, men det er jo som sagt av studenter for studenter.

U: Hva er det som på en måte gjenstår, for dere nå sånn arbeidsmessig, bortsett fra det å slutføre avtaler med artister?

Morgenstjerne: det er sånn mye praktiske ting, veldig sånn basic. Det som på en måte er mest rundt, er jo det med revyen.

Bjørnstad: Nå prøver vi å få tak i folk til revyen. Så vi skal ha et infomøte nå om to uker. Etter det skal vi bare drive nå fram mot

jul å ha sosiale gatherings, ha kurs i hvordan vi står på scena, skrive tekster. Vi driver å samarbeider med HATS som er den amatør-delen av Hålogalandsteateret, de hjelper oss veldig mye. De skal bidra med skuespille som skal guide oss for hvordan vi skal opptre.

Vil dere ha behov for frivillige når det begynner å nærme seg?

Edvinsen: Ja absolutt, vi e avhengige av frivillige når det begynner å nærme seg. Så det er jo et frivillig prosjekt og alle i styret er jo med på frivillig basis

Hvor mange er det som deltar og jobber med uka pr dags dato?

Morgenstjerne: vi er 8 i styret og 10 som er aktive.

Edvinsen: kan og nevne at vi har et åpent verv, når det gjelder PR-ansvarlig. Man trenger ikke noe erfaring. Det er veldig mange i styret som sitter uten mye erfaring fra før av så det er åpent for alle.

Morgenstjerne: jeg kan jo bare si at det vi det vi håper på mest det er det at studentan ser at vi har revyen. For å lage denne revyen så trenger vi folk. Det e derfor vi så tidlig går ut

i utopia, for vi har jo ikke nå konkrete artister eller noe konkrete arrangementer som vi kan si at skjer garantert, fordi vi er sånn i avtalefasen med andre parter at vi kan ikke si noe konkret. Men revyen der trenger vi virkelig folk med engang så det er egentlig det som er den store tingen. Og vi leter også etter folk som har lyst å lede revyen.

Bjørnstad: Folk som har lyst til å ta ansvar på en måte. Vi leter spesielt etter folk som har erfaring men det må ikke være det.

Så det blir revyen som vil stå i fokus?

Morgenstjerne: UKA startet jo i 83'. Det er veldig mange år siden og da starta UKA som en revy. Så det var bare det som var UKA i Tromsø. Og det er jo litt sånn tøft og det er det vi vil ta tilbake igjen, for jeg tror sist gang det var en revy var i 2007. Så det datta veldig. Det er jo masse revy i skolemiljøene i Tromsø. Og vi tror at revymiljøet er der og at folk har lyst å dra å se på det. For om vi har venna som står på scena eller vært med på å lage det, blir jo det kjempeartig. Og det blir jo spesielt for studenta da. Det blir jo å spille på humor som er spesielt for de som går på universitete. Ha sånne sketcher om studenttilværelsen generelt.

Bjørnstad: Og så vil vi gjerne «mixe» folk fra ulike fakulteter få det til en felles greie. At vi samler studentmiljøet mye mer ved å ha en revy. Og som alle kan sitte og le av og ha det gøy sammen.

Morgenstjerne: Men vis det var det du lurte på om hvordan revyen kommer til å være den blir formet etterhvert som vi har skrivekurs.

Edvinsen: Etterhvert som folk melder sin interesse. At vi ikke har instruktøra men at man instruerer seg selv og at noen tar en naturlig lederrolle. At det ikke er skrevet i stein i begynnelsen men at det former seg inn etterhvert. Det er liksom prosessen å se hva som skjer etterhvert.

Sånn som dere tenker vil denne revyen altså bestå av litt stand-up, sketcher, musikk. Få med flest mulig personer og talent?

Bjørnstad: Altså jeg har aldri vært i en revy og jeg er revy sjef. Man trenger ikke erfaring. Vi trenger en blanding. Noen som ikke er redd for å drite seg ut, kanskje noen som er redd for å drite seg ut fordi da blir det enda morsommere å se de på scena.

Og resten av uka var stort sett konsert-er eller blir det litt mer variert?

Morgenstjerne: Det er jo konsertene som får mest fokus da, Vi har lyst til å få inn litt andre ting som noen som holder et foredrag, sånn at det blir litt annet enn bare konsert-er. Vi har lyst til å få dagene fulle av forskjellige ting.

Edvinsen: Det er en mulighet for å komme å finne en slags tilhørighet. Vis det er noen som føle at de ikke har det så er det en glimrende mulighet til å finne det her.

Hvordan tenker dere i forhold til de internasjonale studentene?

Morgenstjerne: De har vi allerede registrert, ikke alle. Men vi sto på stand på studEXPO. Vi er veldig åpne for internasjonale stu-

UKA

**STUDENTUKA
TROMSØ**

Fakta

Hvis du vil delta som frivillig på UKA send en mail til uka-styret@gmail.com, om du vil ønsker å opptre eller delta på revyen kan du sende en mail til ukerevy@gmail.com. Vil du vite mer? Det vil bli holdt et infomøte den 8 oktober klokken 16:00, oppdatering om hvor møtet vil finne sted kan du finne på facebook-siden til StudentUka i Tromsø.

denter. Det er viktig at de også kan føle seg inkludert. Så vis det møter opp noen internasjonale på infomøte kan vi godt ta møte på engelsk. Vi kan jo og ha en sketch på engelsk. Vi tar gjerne imot internasjonale studenter.

Morgenstjerne: Uansett om du har bare har lyst til å være med i et sosialt miljø, Trenger du ikke å stå midt på scenen for å være med på det. Vis du bare har lyst å snekre eller sy eller det som foregår bak scenen så er jo også det en ypperlig mulighet.

Og julebord blir det og?

Edvinsen: Ja, så sant man har lyst.

Blir det noen goder for de som deltar?

Morgenstjerne: Vi har pratet såvidt med driv. Nå er jo ikke kontrakten ferdig, vi har pratet ialefall om at revydeltakerne blir å

regne som frivillige. De jobber jo hardt og for et mål i UKA. Men der igjen vi har ikke fastsatt alle godene.

Bjørnstad: Det blir jo litt goder underveis med tanke på at vi skal ha julebord, sosiale events og litt sånn. Gjøre ting som de kanskje får noe ut av.

Morgenstjerne: Det er veldig viktig tror jeg, altså de timene man legger bak, det er jo veldig lite materielle ting man får igjen for et stort antall timer. Men det er jo det sosiale man får som gjør opp for alt. Du får det hyggelig.

Edvinsen: Det her er jo noe som folk forhåpentligvis liker å gjøre siden de blir frivillige. Og det i seg selv er en stor gode, at man kan få komme å gjøre noe man synes er kjempeartig.

5 PÅ GATA

TEKST: Alice Tivliov-Mutkari
FOTO: Kelly Then

- > Bryr du deg om miljøet?
- > Mener du det er viktig man er bevisste på valgene man tar i hverdagen som har en påvirkning på miljøet? Hva mener du man bør/kan gjøre?
- > Kildesorterer du søppel?
- > Gjør du noen andre miljøbevisste valg i hverdagen?

OLE JAKOB HEGELUND

- > Slik som Vegard, studerer jeg geografi, og da er det nesten litt forventet av oss at vi har en viss interesse i miljøet.
- > Ja.
- > Det gjør jeg!
- > Tar buss til skolen, for så gå hjem.

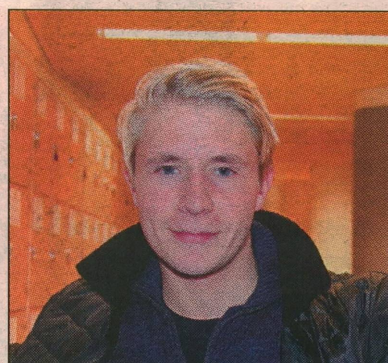
ROSA WANG-IVERSEN

- > Ja, og er derfor skuffet over Tromsø sitt kollektivtilbud. Alt for få avganger, dyre billetter og upålitelig.
- > Så klart, men det er begrenset hva man kan gjøre. Så lenge flesteparten holder seg orientert, kildesorterer og bidrar med sitt, så vil det utgjøre en forskjell.
- > Det gjør jeg, men hører de har planer om å gå vekk fra metallsortering, noe jeg synes er absurd.
- > Går så ofte som det lar seg gjøre, og eller tar jeg buss.

TARJEI KOREN FLÆGSTAD

- > Sånn høvelig, bryr meg litt.
- > Ja, det må man jo, er meningsløst hvis man ikke gjør det. Viktig at man går samlet sett om å gjøre de små tingene.
- > Jeg kildesorterer søppel ja, og passer også på å gjøre det i det offentlige; f. eks i kantina på universitetet.
- > Tar buss ettersom jeg ikke har førerkort, og sykler.

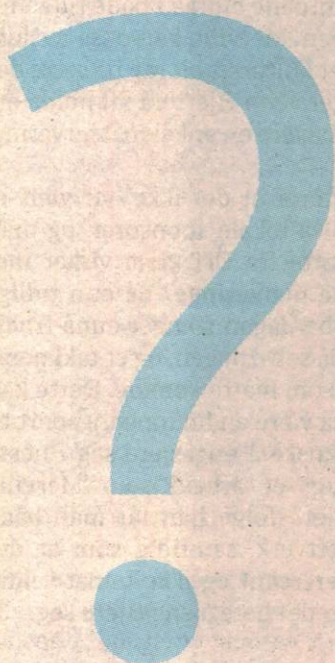
VEGARD HEIBERG

- > Det gjør jeg, ettersom jeg studerer geografi.
- > Ja, det mener jeg. Hvis alle bidrar litt, så har man et bedre utgangspunkt for å nå et langsiktig mål. Dette forutsetter dog at det er en felles forståelse om det, er ikke nok om bare en person tar buss hver dag, mens resten kjører i sine egne personbiler.
- > Etter at jeg flyttet til Tromsø har jeg begynt med det, ettersom det er litt "strict" på akkurat det området.
- > Sykler iblant til skolen. Kunne vel kanskje bidratt litt mer.

KAREN REGINE BYE

- > Ja det gjør jeg, og nemlig derfor er jeg så overrasket at da jeg flyttet fra Oslo til Tromsø, så kildesorterer ikke de jeg bor hos! Synes det er ufattelig, ettersom jeg er vant til det hjemmefra. Dagens samfunn er veldig "bruk og kast", noe som ikke er en bra utvikling.
- > Ja det mener jeg. Det er det store bildet som teller, en kan ikke gjøre alt, men det har selvfølgelig noe å si at alle bidrar på hver sin måte. Matindustrien er en av verstingene innenfor temaet, men enkeltpersoner har så liten makt i saken. Jeg kan ikke gå og si til en butikk "hei du, den maten du kaster etter endt arbeidsdag, den synes jeg heller du skal gi bort gratis til et godt formål." Det er en litt hjelpeløs situasjon.
- > Prøver og få det innført, men er litt vanskelig da jeg ikke har så mye autoritet i husholdningen.
- > Går nesten overalt, og kun ved spesielle behov tar jeg buss. Prøver det jeg kan!

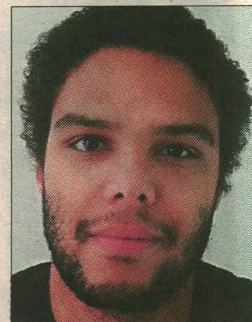
UiT blir grønn for en dag

FORNYBARDAGENE

TEKST: Timme Ellingjord

FOTO: Linda Magnesholen

Årets Fornybardagene med foredragsholdere fra en rekke miljørelaterte bedrifter og organisasjoner innen økonomi og energi arrangeres 9. oktober 2014.

Aktører fra oljebransjen stiller gjerne mannssterke opp til de forskjellige dagene og konferansene som arrangeres ved UiT, og var også markant tilstede ved Arbeidslivsdagen 2014. Noen som har sett seg lei av dette oljehysteriet er Studentparlamentet, som sammen med den grønne studentorganisasjonen Davvin, har bestemt seg for å ta til motmæle med sin egen spesielle karriere- og temadag, Fornybardagen.

Utopia tok turen innom folkene som har jobbet med Fornybardagen det siste halvåret for å se hva det hele egentlig handler om. Der kunne Fornybardagens prosjektkoordinator,

Merville Mouho, som selv kommer fra Davvin, fortelle at det hele dreier seg om å forstå at klimaendringer ikke behøver å være problemer som må løses, men derimot muligheter som kan oppdages. Det gjelder å sette fokus på Fornybarhet.

Prosjektet ble til ved at både Studentparlamentet og Davvin hadde ideer om et manglende miljøfokus ved universitetet, noe som dermed utviklet seg til en jointventure i form av Studentparlamentets Miljøkomite. Miljøkomiteen arrangerte i fjor et pilotprosjekt, en mini-Fornybardag, som etter Merville å bedømme gikk riktig bra for seg. Fjorårets fornybardag hadde både eksterne og interne

foredragsholdere, og over 90 besøkende. På bakgrunn av fjorårets suksess, er det bestemt at man i år skal utvide dagen, og målet er et årlig arrangement.

Årets Fornybardag skal arrangeres i og rundt farmasi- og MH-bygget torsdag 9. Oktober, fra kl. 10 til 16, og er selvfølgelig åpent for alle studenter. Foredragene skal holdes ved tablettene i Farmasibygget, og de rundt 10-15 planlagte bedrifts- og organisasjonsstandene skal være plassert rett utenfor. Vi blir lovet spennende foredragsholdere fra en rekke miljørelaterte bedrifter og organisasjoner innen økonomi og energi, fra Belona til Ishavskraft, til den revolusjonerende svenske banken JAK Medlemsbank, hvor renter ikke eksisterer overhode.

Mye av hensikten bak prosjektet er å vise at man kan sette miljørelaterte tiltak ut i verden med vår nåværende teknologi, det behøver ikke være en utopi langt inn i fremtiden. Samtidig har man lagt vekt på at dagen skal fungere som en slags karrieredag for studenter som gjerne vil bli nærmere kjent med miljørelaterte bedrifter, og kanskje senere øyne muligheter for en jobb eller internshipstilling. Her kan man bygge seg et ettertraktet kontaktnettverk.

Fornybardagen skal naturligvis også arrangere et brukktorg utenfor MH-bygget, og setter stor pris på eventuelle bidrag i både tiden før og på selve dagen. Merville kan også avsløre at det vil være et kulturelt bidrag på selve dagen. Ingen ringere enn Hjerterå vil holde en, hvor det også vil være en enkel matsservering.

Merville poengterer at det ikke har vært et problem med å få lokale sponsorer, og man har fått bra støtte fra UiT, som virker mer åpen for grønne markeringer nå enn tidligere. Men Fornybardagen trenger ennå frivillige til å jobbe på selve dagen, og er takknemlig for all hjelp som måtte komme. Dette kan selvfølgelig også være en fin inngangsport til de som måtte ønske å engasjere seg i neste års Fornybardag, et arbeid som Merville virkelig anbefaler. Ifølge han får man både et verdifullt nettverk, samtidig som at det er lærerikt, interessant og ikke minst veldig morsomt. Her er det bare å engasjere seg.

Våre blide og flinke Tannpleiere
Christina og Kristin ønsker deg velkommen

- Undersøkelse med to røntgen, tannsteinsrens og puss kr 870,-
- Tannbleiking kr 3000,-
- Tannsmykker, saltblåsing etc.

Studentrabatt 20% på disse prisene. Gjelder også på behandling utført av tannlege. Husk studentbevis.

Ring for time:

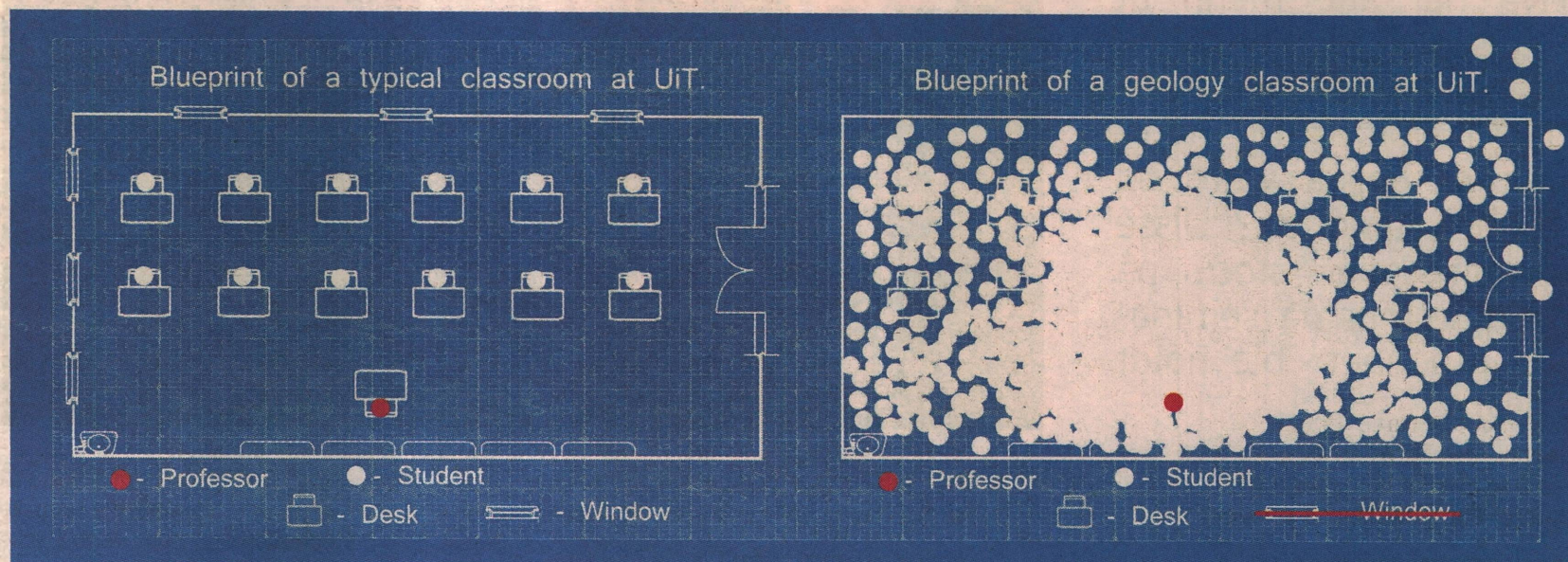
MNTF
Tanner i sentrum

Tannlege Kjærstad AS
Storgata 39, Tromsø,
tlf 776 83 188
resepsjon@tannlegekjaerstad.nhn.no

Tannlege Jan Erik Kjærstad
Tannpleiere Kristin Solvang og Christina Fredheim

Steinbiten protesterer mot dårlig studiemiljø

Fakta

Steinbiten, geologistudentenes forening, vil arrangere en aksjon for lesesalsplasser på instituttet onsdag den 8. oktober fra kl 13-14.

STUDENTMILJØ

TEKST: Madalena Budinova

ILLUSTRASJON: Mateusz Motyka

Studentene på Institutt for Geologi går i streik og håper på at administrasjonen tar mangelen på lesesalsplassene på geobygget seriøst.

På institutt for geologi har de hele 24 lesesalsplasser fordelt på drøyt 200 bachelorstudenter. Steinbiten, geologistudentenes forening, vil derfor arrangere en aksjon for lesesalsplasser på instituttet onsdag den 8. oktober fra kl 13-14:

- Målet med leseaksjonen er å få flere lesesalsplasser på Institutt for geologi, og for å få administrasjonen til å forstå at de 24 lesesalsplassene som nå er på geobygget ikke holder mål, forteller Mariann Forsberg, nestleder i Steinbiten.

Forsberg legger til at begge lesesalene har liten/ingen ventilasjon utenom det at dørene er fjernet. Det er støy fra gangene og ingen rømningsveier ved brann (f.eks vindu). Dette gjør det vanskelig for studentene å i det hele tatt oppholde seg på lesesalene. Studentene nå krever det de har rett til på et universitet – nemlig nok plass for dem til å lese.

- Våre løsningsforslag er å fikse ventilasjonen på lesesalene, sette opp sanne lesesalsboder istedet for bare pulter langs veggene, og også sette opp noen lesesalsboder langs steingulvet

Forsberg vil gjerne invitere alle til å være med å forandre prioriteringene på instituttet.

- Onsdag 8. Oktober kjører vi aksjon for å få flere lesesalsplasser på IG. Vi setter av en time mellom 13-14 der alle setter seg i korridoren utenfor administrasjonskontorene for å lese. Dette er for å demonstrere at vi ikke er fornøyd med situasjonen slik den er nå! Hva gjør vi når 160 studenter skal lese til eksamen?

Drivs skeive dag

SKEIV STUDENT

TEKST: Jens Jørund Tyssedal

FOTO: Alexandre Turpyn

Hva har alle menn til felles? Hvordan opplever transpersoner sin hverdag i Norge? Og hvordan er det å være en dobbel minoritet? Disse spørsmålene stod på programmet da seminaret «Åpenhet» ble holdt på Driv.

SAMARBEID: Arrangementskomité med medlemmer fra Skeiv Ungdom, Skeive Studenter UiT og Røde kors ungdom

Første helg i september – og Driv var fylt opp midt på lørdag formiddag; det er klart for seminaret «ÅPENHET – vær den du er», som hele fem organisasjoner hadde gått sammen om.

Målet i dag er å spre kunnskap – om normer, transsexualitet, og det å være en dobbelt minoritet. Og å synliggjøre disse spørsmålene i Tromsø, hvor miljøet er relativt lite, forklarer Hanne Bragmo fra Skeive Studenter UiT til Utopia.

Seminaret holdt høy faglig kvalitet, og dette gjenspeilet seg i bredt frammøte, også utenfra Tromsøs skeive miljø.

Hva har alle menn til felles?

Dette var et av flere spørsmål de frammøtte ikke fikk svar på denne dagen, men som Trine Halvorsrud og Luca Dalen Espeth fra Skeiv Ungdom – sistnevnte kjent blant annet fra P3-dokumentar-

en «Mann uten penis» - utfordret til å tenke kritisk rundt. Etter å ha sett på en del begrepet knyttet til kjønn og seksualitet, delte de refleksjoner og erfaringer knyttet å leve annerledes enn samfunnets kjønnsnormer legger opp til, eller krever.

Norge – et bakstreverland?

Det var også skapt debatt på seminaret om at Norge, som blir omtalt som et foregangsland for like rettigheter og liberalt demokrati,

ikke bare har den mest diskriminerende lovgivningen blant andre skandinaviske naboer, men faktisk har et regelverk som er mer diskriminerende overfor transpersoner enn det man finner i land som Nepal og Argentina.

Norge ble også i vår kraftig kritisert, i en rapport fra Amnesty, for brudd på transpersoners menneskerettigheter, fordi Norge - i motsetning til en del andre land - krever at transpersoner må steriliseres for å få endret sitt juridiske kjønn.

Å leve utenfor etablerte samfunnsnormer knyttet til kjønn medfører imidlertid også andre utfordringer av den mer hverdagslige sorten: "Skal menn uten penis for eksempel bruke herre- eller dametoiletet?", er et av spørsmålene.

Representantene fra Skeiv Ungdom står for en normkritisk tilnærming. De jobber for å etablere normer og normalitetsbegrep som ikke stenger noen ute, og å fokuserer på hvordan etablerte samfunnsnormer – ofte uten at dette er noens hensikt – fører til at folk stenges ute, og gjør livet unødvendig vanskelig for enkelte grupper av samfunnet.

Dobbelt minoritet: Skeiv med minoritetsbakgrunn

Neste hovedtema var situasjonen til skeive med minoritetsbakgrunn i Norge, og de særlige utfordrin-

gene mange med slik bakgrunn møter. Susanne Demou Øvergaard fra Skeiv verden, som jobber med dette til daglig, kunne med sin unike kjennskap til feltet gi en levende innføring i temaet.

På bakgrunn av utfordringer, blant annet sosial kontroll fra miljøet man er fra, og problemer med å få innpass i norske skeive miljøer, er det fortsatt svært få åpne skeive med minoritetsbakgrunn i Norge. I den anledning ble det også rettet et selvransakende blikk mot norske skeive miljøer, og hva de kan gjøre for å bli mer inkluderende.

Også norske myndigheter fikk kritikk for at over halvparten av asylsøkere som søker opphold på bakgrunn av forfølgelse for sin seksuelle legning får avslag på førstegangssøknaden. Som siste tema i en innholdsmettet dag, ga Susanne et overblikk over verdenssituasjonen for LHBTQ-rettigheter, som er kjennetegnet av to trender: En positiv trend mot likere stilling i en del land, og en negativ trend mot sterkere diskriminering i mange andre land med strenge anti-homofili-lover, og dødsstraff i flere land. Rogers avsluttet dagen med å fortelle kort om situasjonen i Uganda, og utdypet etterpå noen tanker om forholdet mellom situasjonen i Norge og Uganda til Utopia. Han påstår at slike organiserte møter er til stor hjelp for å beskytte LHBT-folk fra diskriminering. Han kaller det unikt. En kan aldri ha et møte der LHBT-folk kan

få en stemme i Uganda. Hvis man blir oppdaget, blir man forfulgt og stilt for retten.

Fornøyde arrangører

Etter en hektisk og innholdsrik dag virket arrangørene selv fornøyde med både foredragsholdere og oppmøtet:

Jeg synes programmet var veldig godt, og det tok opp aktuelle problemer i Norge. Men jeg synes det er forkastelig at vi kan ha diskriminering i vårt eget miljø, når vi kjemper mot diskriminering. Det er forkastelig og gjør meg forbanna», oppsummerte Hanne Bragmo dagen.

Oppmøtet var fantastisk og vi er positivt overrasket, tilføyde Aud Malin Hovd.

Innimellom et bredt og faglig forankret program, ble det også tid til atspredelse, i form av konsert med gruppa H.I. Også Utopias utsendte lot seg imponere over godt oppmøte, sterkt faglig program med kunnskapsrike foredragsholdere, et solid forarbeid og bredt samarbeid fra arrangørene: Amnesty, Røde Kors ungdom, SAIH, Skeive Studenter UiT og Skeiv Ungdom. Som en kuriositet kan det nevnes at alle foredragsholderne sa seg villige til å holde foredragene sine på engelsk – på en dags varsel - da det kom spørsmål om dette på arrangementets facebook-side. Inkludering i praksis.

Wi-fi til studentene

STUDENT-WIFI

TEKST: Francesco Pogliano

FOTO: Olga Shavrina

Endelig skal studentene som bor på Samskipnaden sine boliger få wi-fi. Men bor du ikke på Prestvannet eller Øvre Breivang, kan det hende at du må vente litt til.

Denne sommeren har Samskipnaden vært opptatt med å sette opp trådløse rutere ved Prestvannets studentboliger. Dette har vært et langvarig ønske fra alle studentene som bor og har bodd på samskipnaden sine boliger. Det har nemlig vært forbudt for dem å sette opp egen ruter og måtte nøye seg med kabelnett – eller 3G.

- Dette er på grunn av begrensninger som ligger hos universitet og ikke hos samskipnaden, forteller Leif Tore Hanssen, eiendomssjef hos studentsamskipnaden. Det er UIT som styrer datatrafikk og sikkerhet, og inntil i fjor var det slik at vi ikke hadde anledning til å gå inn med trådløse nettverk inne på studenthyblene. Dette er blitt endret i år og de har åpnet for det.

Avdelingsleder for vedlikehold og utvikling Thomas Eliseussen sier at Studentsamskipnaden ønsker å levere et så godt trådløst tilbud som mulig og derfor har det ikke vært aktuelt og åpne opp for bruk av private aksesspunkt (trådløse rutere). Støy mellom aksesspunkt ville antageligvis ha ødelagt for data trafikken i et slikt nettverk. Derav ville drift av et slikt privat trådløst nett blitt vanskelig og til dels umulig og hverken Samskipnaden eller UiT kunne ha påtatt seg denne oppgaven.

Et annet problem har vært kostnadene. Inntil nå har disse løsningene ikke vært akkurat billige.

- Siden 2012-13 har også alle leiligheter på Mortensnes, trehusene

på Prestvannet og barnehager fått trådløst nett. Dette prosjektet var veldig dyrt å utføre da en må kable opp ny infrastruktur i stedet for å kunne benytte seg av eksisterende infrastruktur.

Nå har Samskipnaden nettopp fått inn en ny trådløs enhet fra Cisco, og den skal løse alle disse problemene. Dette er noe som har nettopp kommet ut på markedet og de er kanskje de første i Norge som har fått inn disse, forteller Thomas Eliseussen.

- Vi har allerede kjøpt 270 enheter, 120 av dem har blitt installert ved Prestvannet studentboliger i løpet av sommeren. Det trengtes bare fem enheter for hver ti hybler og kan kobles til eksisterende infrastruktur. Vi opplever å oppnå meget god dekning i betongbygget.

Leif Tore Hanssen legger da til at det geniale med disse Cisco Enhetene er at senderne kommuniserer med hverandre. Dette betyr at «støy»-problemet som ville oppstått med forskjellig type rutere for hverhybel er forsvunnet.

- De regulerer styrke og deler datakapasitet, slik at de ikke motvirker hverandre, og dette vil spre et trådløst nett på samme vis som det som finnes på campus.

Økonomisk Forsvarlig

Denne nye ruterer løser også problemene knyttet til kostnader. Cisco-enheten er nemlig billigere, forteller Thomas Eliseussen oss. Det koster ca. 1500kr for aksesspunktet som kan monteres på

eksisterende infrastruktur. I tillegg ligger det selvfølgelig kostnader bak planlegging og installasjon.

- Akkurat nå er vi fremdeles i innkjøpsfase: Vi har bedt studentene som bor i boliger med aksesspunkt om å koble disse til, men av 120 aksesspunkt er ca. 40 fremdeles ikke i drift. Jeg vil nok anta at den manglende støtten for uttakene på aksesspunktene er grunnen til at enkelte har valgt å ikke plugge inn sitt punkt ennå.

Disse skal vi prøve å få løst så fort som mulig og, når dette er gjort, skal vi utføre ei dekningsmåling.

Tilsvarende campus-nett

Nettet som skal bygges på studenthyblene skal ha en tilsvarende kapasitet og hastighet som den som er på campus. Samskipnaden er oppmerksom på at det kanskje er en annen type nettbruk på hybelen enn på campus, hvor man sitter på sofa og streamer en film for eksempel. Derfor skal Samskipnaden jobbe for at det skal være mulig å kunne koble seg til med kabel i disse tilfellene.

- Disse Cisco enhetene har kabelinngang, men softwaren som skal regulere den kommer ikke inn før i oktober, sier Thomas Eliseussen.

- Dette var litt uheldig, spesielt for en som hadde stasjonær PC hjemme og plutselig fikk en sånn bare-trådløs enhet hjemme. Det er slike utfordringer vi holder på å løse akkurat nå.

Øvre Breivang neste

- Neste i lista står Øvre Breivang, sier avdelingslederen for vedlikehold og utvikling. Den står ennå ikke i budsjettet, men det vesentlige innkjøpet er allerede gjort: vi har enhetene, og kosten til selveste monteringen er minimal.

Det ligger ett til prosjekt i lista, avslører han, men om det blir Åsgårdblokk eller Storskogåsen har vi ikke bestemt oss ennå. Dernest må det bli ny innkjøp, og det må være budsjettert.

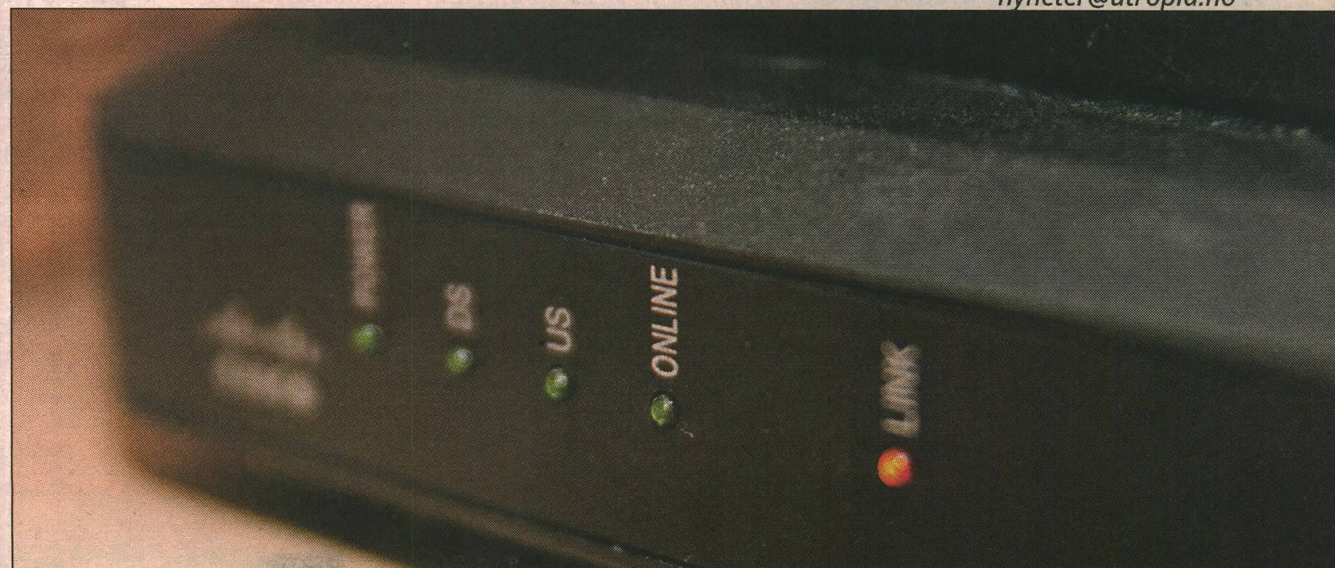
Full dekning til 2016?

Om hvor lenge det skal ta til full wi-fi dekning på studenthyblene kommer an på hvor mye som settes av til slike formål i budsjett. Studentsamskipnaden får ikke ekstra bevilgninger og har bestemt seg for å ta kostnadene ved etablering av wi-fi på eiendom sitt investerings- og driftsbudsjett og ikke legge det på enhver student.

- Husleieøkning har vi hatt allerede og vi må prioritere hva vi skal bruke pengene til: skal vi drifte, vedlikeholde og oppgradere bygningsmassen, kjøpe inn nye møbler, bygge ut nett... Vi må ta det aller viktigste først, sier eiendomssjefen, og legger til:

- Det som vi er glade for er at vi kunne få sette i gang arbeidet, og restriksjonene har løst seg og er nå borte. Vi må ta med oss 2015 og 2016 før vi får full dekning. Disse er ikke fastbestemte datoer og vi tør ikke love noe, men vi håper at alt går som det skal.

nyheter@utropia.no

Find a house anywhere in Tromsø

STUDENT HOUSING

TEXT: Magdalena Budinova
PHOTO: Press

Housinganywhere.com platform has become an official partner of the University of Tromsø and helped more than 30 students in the first year with finding housing in Tromsø.

The platform is 100% free for students and the university pays an annual fee to support the project. We have asked Kunitake Nakajima, Country Manager: Denmark for HousingAnywhere.com, for details and prospects of the project.

1. What is your target group?

- Students who are going on an exchange/internship/summer school. They need to sublet their room for a short period of time (3-6months).

2. You have now become an official partner with the University of Tromsø. What does this mean in reality? What are your responsibilities? What are the University's responsibilities? I assume that when we talk about UiT we talk about Sito? How does the Sito/UiT participate financially? If at all.

We do not directly work with Sito. Having said that, I can imagine that most of the housing offered on HousingAnywhere.com by Tromsø students are from Sito. In a way, we are helping Sito by preventing empty rooms. But Sito is not participating financially. The only way it partici-

pates is by helping students with sub-rent contracts.

3. How exactly do you help students to find housing in Tromsø?

We help mostly exchange/internship students to find accommodation by matching the demand and supply of the short-term housing. Let's say Henrik wants to sublet his room on HousingAnywhere.com because he's going an exchange. And an incoming student, Bob, would like to find accommodation in Tromsø for his exchange. Bob can go on HousingAnywhere.com to react on Henrik's room offer.

4. What feedback did you get from students (in Tromsø) that you already helped with finding a place to live?

- We do not have specific feedback.

5. Do you wish that your project focused on helping the students to find both long-term and short-term housing? Or just one of these alternatives?

- Focus is on helping exchange students, so short term. However, people wanting to rent out their room longer is allowed, but

not our marketing focus

6. How do you make sure it is all safe?

This is one of our strengths. We use the university-approved student e-mail addresses. Students with access to student email address can sublet their house or react to the houses available on the website.

7. Can you tell us a bit about your promotional campaign? (when students put their room on our platform, they can win one month rent paid by HousingAnywhere.com.)

We might launch it again in December; for now it is finished and the winners has been chosen. It's a housing company, [so] we thought housing [related] reward, such as rent would be coherent with our company-core business.

Klart for parkeringsavgift på Universitetet?

PARKERING

Om ikke lenge kan studenter og ansatte bli pent nødt til å betale for parkering på universitetet.

TEKST OG FOTO: Erik Iversen

Studentparlamentet hadde to forslag til vurdering da saken var oppe på forrige møte den 9. september, begge fremmet av Moderat Liste. Det ene sa klart nei til alle former for avgift, det andre sa nei til avgift for studenter men åpnet for et ja til avgift for universitetsansatte. Etter en noe rotete vurdering fikk i stedet Pedagogisk Liste vedtatt et forslag som sier nei til parkeringsavgift, men samtidig ja til en lav årlig eller halvårlig sats øremerket nye parkeringsplasser hvis det ikke skulle gå å si nei.

Arbeidsutvalget hadde på forhånd ikke tatt stilling til hva de foretrakk, selv om både Moderat Liste og Liberal Liste før valget var tydelige motstandere mot avgiftsparking.

- Vi la frem saken for å lodde stemningen i Studentparlamentet, om parlamentet sa klart ja eller klart nei. Det ble et klart nei, sier velferdsansvarlig Oliver Mizero.

Til iTromsø uttalte Studentparlamentet at de vil at bare ansatte skal betale parkeringsavgift.

- Vi vet at de ansatte i utgangspunktet har mere å rutte med enn studentene har. Derfor mener vi at studenter ikke skal betale parker-

ingsavgift.

- Hva gjør dere hvis universitetsstyrets vedtak går på tvers av det studentparlamentet har vedtatt som sin mening?

- Det viktige er at hvis studentene skal betale, så må studentene få være med og bestemme hva pengene skal gå til. Hvis innstillingen går igjennom, vil vi prøve å nå ut til studenter og tillitsvalgte og høre hvordan de ønsker å prioritere, sier han.

I saksfremlegget fra universitetsdirektøren som universitetsstyret skal behandle, er det tvert imot lagt opp til betaling pr. time (fire kroner for studenter og ansatte, og 24 kroner i timen for besøkende), flere besøks- og korttidsplasser og færre plasser avsatt til studenter og ansatte. 80 prosent av inntektene skal gå til prosjekter i Handlingsplan for miljøløsdelse, hvis eneste parkeringspolitikk går ut på å finansiere ladestasjoner for elbiler på campus.

- Jeg er imot et avgiftsregime. Jeg synes at universitetsdirektøren har veldig rett i at det er en problemstilling med både parkeringsplasser og antall besøksplasser på campus. Det er fint og flott at vi kan satse

på kollektivtransport og elbiler og samtidig få et grønnere universitet. Men det er forskjell på studenter og ansatte, sier Marianne Haukland som sitter i universitetsstyret.

Hun understreker at færre parkeringsplasser for studenter og ansatte og samme pris vil slå skjevt ut.

- Hvordan ser du på muligheten for å få gjennomslag for det som nå er studentparlamentets syn, både med tanke på øremerking og årlig sats?

- Jeg tror absolutt at det er mulig å få gjennomslag. Vi vil ha en annen timesats der studenter betaler mindre enn ansatte, og en ordning med behovsprøvd gratis p-plasser for de som trenger det.

I innstillingen til universitetsstyret er det også foreslått å gradvis innføre parkeringsavgift på øvrige campus på UiT. Steffen Haneboe er tidligere velferdsansvarlig i Studentparlamentet, og sitter nå i universitetsstyret som representant for studentene i Finnmark. Han mener forslaget er lite lurt.

- Jeg ser ikke det store problemet som parkering skaper i Alta, det største problemet her er sonepark-

ering der studenter som parkerer feil får bot. Jeg har også hørt at det er kommunen, og ikke universitetet, som eier parkeringsplassen i Alta, sier han.

- Jeg er mot parkeringsavgift generelt, men det er nok mer aktuelt i Tromsø enn i Alta, og det er ikke så mange studenter i Hammerfest og Kirkenes at det skulle være noe lurt der heller.

Det er uklart når parkeringsavgiften vil bli innført, hvis universitetsstyret sier ja.

Universitetsstyret behandlet endelig saken 25. september.

Da universitetsstyret behandlet saken fikk studentene flere steder gjennomslag i forhold til universitetsdirektørens innstilling. Dels ble timesatsen droppet, og styret vedtok i stedet at det skal utredes differensierte satser for grupper med ulike behov. Det skal også utredes hvordan en avgift kan kreves inn mest mulig kostnadseffektivt, og en avgift skal ikke gradvis innføres i Finnmark, men bare vurderes innført der. Vedtaket i universitetsstyret var enstemmig.

Grønn guide til Tromsø

FRETEx: Noe for enhver smak, og enhver lommebok

MILJØGUIDEN

TEKST: Jens Jørund Tyssedal,
MIRjam Lohne Henden
FOTO: Eira Triguero

Alle snakker om miljø, men hva gjør man egentlig med det? Kildesorterer? Handler brukt? Spiser grønnere? Sparer strøm? Hverdagen er full av valg, der mange bekker små gjør en stor å. Og det kan være vanskelig å vite hvordan ta miljøvennlige valg og hvilke muligheter som finnes der ute. Utopia har her samlet noen gode råd og tips for den som vil velge grønt i Tromsø!

I harmoni med naturen

Noe av det mest spesielle med Tromsø, er nok at man kan leve i by, og samtidig så i harmoni med naturen. På Tromsøya er Tromsømarka aldri langt unna. Og veien fra byen til fjellet er kort; på fastlandet og Kvaløya er det flotte fjellandsskap.

Lysløypa (den i Tromsømarka altså, ikke den i DebutUka) strekker seg fra sør til nord på øya, og byr på rike muligheter for trening, friluftsliv, og lett tilgjengelige naturopplevelser året gjennom. I Tromsø betyr ute i det grønne heller ute i det hvite mange måneder i året. Det er ikke mange studiesteder som er så godt tilrettelagt for å gå på ski til campus! Det er også fine lysløyper på Kvaløya og i Tromsdalen.

For den som vil ut på lengre turer, er Tromsø også et ypperlig utgangspunkt. Utfordringen er selvsagt at kollektivtrafikken på fylkesnivå er noe begrenset, men det er fullt mulig å nyte naturen i harmoni med naturen – det vil si uten bil. Lokale favoritt-topper rundt Tromsø som er lett tilgjengelige med buss, er Tromsdalstind, Fløya, og Kjølén.

For den som vil på lengre turer, er Tromsøs fastland det lettest tilgjengelige. Hit kommer man seg for eksempel med rutebusene til Tromsdalen, Kroken, eller den som går mot Snarbyidet og Oldervik. Troms Turlag har fire hytter i området, så her kan man gå i flere dager. Merk at disse er låst med standard DNT-nøkkel, som man må ha eller låne for å komme seg inn. Deler av den sagnomsuste Lynghalvøya lar seg også ganske lett utforske uten bil, ved å bruke rutebuss mot Alta. Her ligger ei DNT-hytte, Jæger-vasshytta, i tillegg til at dette er filosofenes turområde: Arne Næss og Peter Wessel Zappfe hadde ei hytte her. Kvaløya byr på mange muligheter. Litt vanskeligere uten bil, men likevel mulig med litt planlegging, er å dra til Senja (DNT-hytte: Senjabu), eller Ringvassøy (Ringvasbu).

Trash sorting guide

Trash sorting is one of the easiest and most effective ways to save the environment. Students often share kitchen with others and it might be challenging to

keep things tidy if not everyone contributes. You are welcome to put this note on the kitchen wall to make people aware.

Green bag: Food waste, teabags, small amounts of kitchen towel
Orange bag: Cleaned, light packing cartons

Red bag: Paper
Blue bag: Plastic
Shopping bag turned inside out: Remaining waste, waste not suitable for other bags.

Glass and metal packing: Containers are placed at different locations in the municipality. Non-deposit glass bottles, jam jars and all types of metal packing are to be placed here.

EE-waste: Electronical equipment can be delivered free to the stores that sells such equipment or delivered directly to one of the Remiks return stations.

Dangerous waste: To be placed in blue special waste containers or delivered directly to one of the Remiks stations.

Vegetar- og veganguide

Er du vegetarianer eller veganer? Snuser du på å bli det? - Eller ønsker du simpelthen å kutte ned på kjøttforbruket? I følge FN skyldes 20 % av CO₂-utslippene i verden matproduksjon og 80 % av disse stammer fra kjøttproduksjonen. Vi vet at det er bedre for miljøet å sykle eller benytte seg av kollektivtransport framfor å bruke bilen. Likevel er det mange som ikke er klar over at kjøttproduksjonen bidrar til mer CO₂-utslipp pr. år enn all bruk av transport, hovedsakelig grunnet alt foret som må produseres til alle dyrene som ales opp. Å kutte ned på kjøttforbruket er med andre ord svært gunstig for miljøet og er et veldig enkelt tiltak vi som individer kan sette inn dersom vi har litt kunnskap. Det er ikke alltid lett å vite hva man skal lage eller hvor man skal finne vegetarisk og vegansk mat i Norge. Man skal ikke lenger enn over svenskegrensa før man oppdager at situasjonen er en helt annen. Likevel øker tilbudet på det norske markedet raskt og det har aldri vært lettere å være vegetarianer eller veganer enn det er i dag!

TROMSØ BRUKTBOKHANDEL: Byens koseligste krok?

Noe av det mest spesielle med Tromsø, er at man kan leve i en by, og samtidig så i harmoni med naturen

Vegatarianer: utelater rødt og hvitt kjøtt fra sitt kosthold.

Pescetarianer: utelater rødt kjøtt og kylling fra kostholdet sitt, men spiser i motsetning til en vegetarianer fisk.

Veganer: konsumerer ingen animalske produkter (kjøtt, egg, animalsk melk, honning, gelatin, E120 (lus), ull, lær, skinn, sko med animalsk lim, dyretestede produkter). Veganere kan spise produkter som inneholder spor av animalske ingredienser og tar i mot medisinsk behandling som har vært testet på dyr om nødvendig, men velger så langt det lar seg gjøre å avstå fra utnyttelse av dyr.

Spisesteder ved universitetet

Alle kantinene ved universitetet tilbyr salatbar hvor man plukker ut det man måtte begjære i en boks og betaler i løsvekt. - Hm, salat? Ikke noe næring i det... Vel, salatbaren inneholder linser, kikerter og bønner av forskjellige slag i tillegg til ris, pasta, tomat, rødløk, agurk, paprika, fetaost, revet ost, egg og forskjellig. De fleste kantinene serverer også (vegetariske) vaffer hver dag. Et lite utvalg av frukt er også å få tak i på alle stedene. Noen av kantinene lager vegetarisk baguett på forespørsel. På Café Bodega selges kun (vegetariske) vaffer.

MH-kantinen: Vegetarisk suppe
Teorifagskantinen/Tann-kantinen: Vegansk wrap

Kaffebaren: Soyamelk (vegansk varm sjokolade, chai latte m.m).
Bazinga: Lunsj: Vegetarsalat og vegetarisk baguett.

Middag: Vegetarisk/vegansk falaffelburger til 99 kr.

Småretter: Potetbåter, jalapenobiter, løkringer og mozarella-sticks.

Spisesteder i byen

Knoll og tott: Vegetar-/vegan-baguett (utvalg fra salatbar)
SOLID: Soyamelk

Aunegaarden: Vegetarisk risotto

Flyt: Vegansk burger, løkringer, ostesticks Kan vegetarisere sandwich og nachos.

Pastafabrikken: 4 forskjellige vegetariske pastaretter, vegetarisk pizza

Driv: Vegetarburger, bruchetta mozarella

Thai House Restaurant: 14 Veganske retter som serveres med tofu

Egon: Vegetarisk fajitas med

guacamole, vegetarisk pizza
Emmas drømmekjøkken: Lager mat på bestilling og har høy vegetarisk og vegansk kvalitet. Høy prisklasse.

Davinci: Vegetarisk pizza og pasta

Risø: (mat og kaffebar): Et utvalg av veganske supper og hummusretter.

Arctandria: Vegetarisk lasagne som kan veganiseres om osten tas bort.

De 4 roser: Tilbyr soyamelk og noen vegetariske retter

Sivertsen kafé: Varierende utvalg fra dag til dag, alt er vegansk.

Kafé Globus: Vegansk linsesuppe, vegetarisk bønnegryte (kan veganiseres), globus vegetartallerken (kan veganiseres) med surdeigslefsje og linsesesting m.m + Midt-Østen-tallerken med blant annet hummus og oliven.

Peppes Pizza, Dolly Dimple's og andre pizzarestauranter er fleksible og kan lage pizza uten ost på forespørsel slik at den blir vegansk. Peppes Pizza er det mest populære valget i Tromsø for veganere.

Matvarer

Internasjonalt matsenter, Alanya import og den nye økologiske butikken i Storgata har et bredt utvalg av eksotiske og rimelige matvarer. 500 g tofu fås kjøpt til 25 kr på samtlige av dem. Helsekostkjeden Life i Tromsø tilbyr kjøtterstatninger som veganske pølser og velami (vegansk salami), vegansk smør og vegansk iskrem. I tillegg selges produkter av Quorn som er vegetariske da de inneholder egg. Life er også tilbøyelige med å bestille inn varer dersom man etterspør større mengder. Vegansk vegefarse (erstatning for kjøttdeig) fås kjøpt på Eurospar. De fleste butikker i Tromsø tilbyr et rimelig godt utvalg av plantebasert melk og velassorterte butikker har Tartex (vegansk smørpålegg).

Fortsettelse på neste side...

Kjøp brukt!

Shopping vil ikke redde verden. Å handle brukt derimot, er noe av det bedre du kan gjøre for miljøet, siden mye utslipp henger sammen med produksjon av nye varer. I tillegg er det bra for lommeboka - og man finner ofte noe langt mer artig, unikt og interessant på bruktbutikker. Heldigvis er Tromsø svært god på brukt!

Ting og tang: Miljøbutikken hos Remiks

Miljøbutikken på Skattøra har alt man trenger til hybelen; kopper, kar, bestikk og det meste av møbler, til en svært gunstig pris. De kan også ha noe sportsutstyr. Hvorfor ikke slenge med et par vinylplater? Diverse nips finnes det også rikelig av, så her er hvert besøk en skattejakt!

Adresse: Ringveien 180. Miljøbutikken kan nå enkelt med buss 32 fra sentrum eller campus. Den ligger inne på Remiks' miljøpark på

Skattøra på Nordøya. Om man ankommer med buss, er det ikke helt opplagt å se hvor man skal gå, men bare man går inn i miljøparken finner man inngangen ganske enkelt.

Klær og ting og tang

Fretex selger brukte klær, i tillegg til kjøkkenting, møbler og interiør. Den som leter skal finne, lover prislappene deres. Undertegnede har selv funnet en dress der en gang. Fretex har praktisk beliggenhet i sentrum av Tromsø, litt forbi Nerstranda og like ved nye Driv/Mackkvartalet. Adresse Strandveien 5/7. Butikken Gjenbruk ligger rett bak gamle Driv, ikke langt fra Polarmuseet i sentrum. Her finner man også klær og andre brukte ting, men utvalget er nok noe dårligere enn hos Fretex. Adresse er Søndre Tollbodgate 3A.

I tillegg til disse større butikkene, finnes det en rekke mindre og mer spesialiserte bruktbutikker og antikvarier i sentrum og nordbyen. Noen av disse er Tromsø frimerke

og mynt (selger også bøker og blader), Edel Antikk og Retro, Septentria antikvariat, Spin Sector (vintageklær, smykker, vesker), Backbeat (vinylplater og kafé), og Bare Vinyl og sånn.

Bøker

Tromsø Bruktbokhandel er nok en av Tromsøs mest sjarmerende kroer. Og mange bøker fortjener definitivt et lengre liv enn å leses av én person én gang. Denne butikken har også et fantastisk utvalg Lego (ubrukt), og en del andre ubrukte varer. Butikken ligger like ved Domkirka i sentrum, adresse er Kirkegata 6. Se etter en smilende playmo-pirat!

Munins rike er studentenes egen brukt-bokhandel på campus, du finner den i Studentgangen i Teorifagbygget hus 2, innfor Bodega. Her kan du både kjøpe og selge pensum til fine priser.

Nettbutikken www.ibok.no lar deg også enkelt kjøpe og selge videre brukte pensumbøker til rimelige

priser over internett.

Loppemarked

Det yrer av loppemarked i Tromsø. Loppemarkedene på Kulturhuset i sentrum er for en institusjon å regne. De finner sted hver første lørdag i måneden, og arrangeres av organisasjonen Grønn hverdag. For øvrig er det loppemarked eller garasjesalg å oppdrive i Tromsø de fleste helger. Mange av dem annonseres blant annet på facebook-gruppa «Loppemarked Tromsø». For øvrig er kanskje Tromsøs største loppemarked det som foregår fortløpende i facebookgrupper for dette. Noen av disse er:

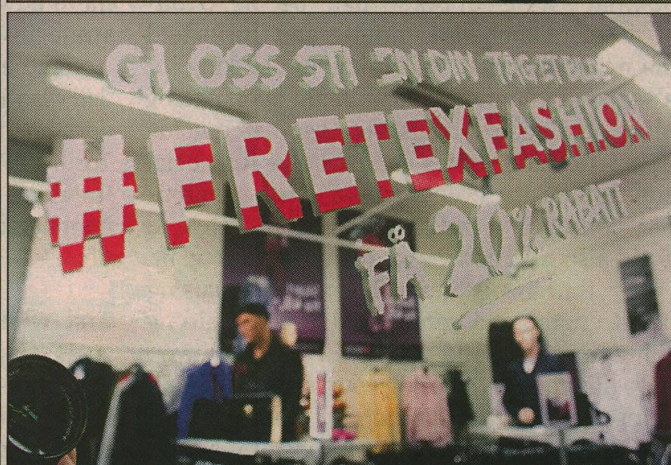
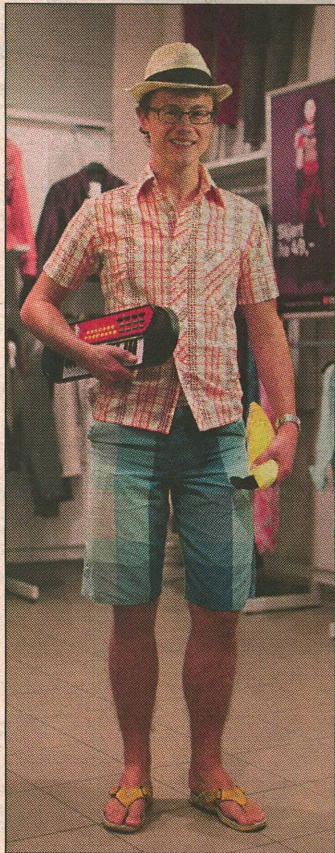
«Selges \ Byttes eller Ønskes kjøpt i Tromsø området.»

«Kjøpe-selge-bytte-Tromsø».

«UTSTYR! Kjøpes, selges, byttes, lånes, gis bort i TROMSØ!» (Friluftsutstyr/Sportsutstyr)

«Gratis ting, Tromsø / Free stuff, Tromsø»

Play Hard and Hit Hard at Arctic Roller Derby

Ladies of Tromsø – are you looking for a good way to make friends? A new, exciting way to keep fit? Or do you just really want to put on some skates and hit other people? If so, Arctic Roller Derby just might be perfect for you.

ROLLER DERBY

TEKST: Ellen Dobrowolski

FOTO: Chelsea McKay

nyheter@utropia.no

Founded in August 2011, Arctic Roller Derby is the northernmost roller derby club in the world and is based right here in Tromsø. The group has grown from its two founding members in 2011 to the full team it has today and is looking to expand even further. The club hosted two open practices this month (September 9th and 16th) and has attracted about 25 new members to the team.

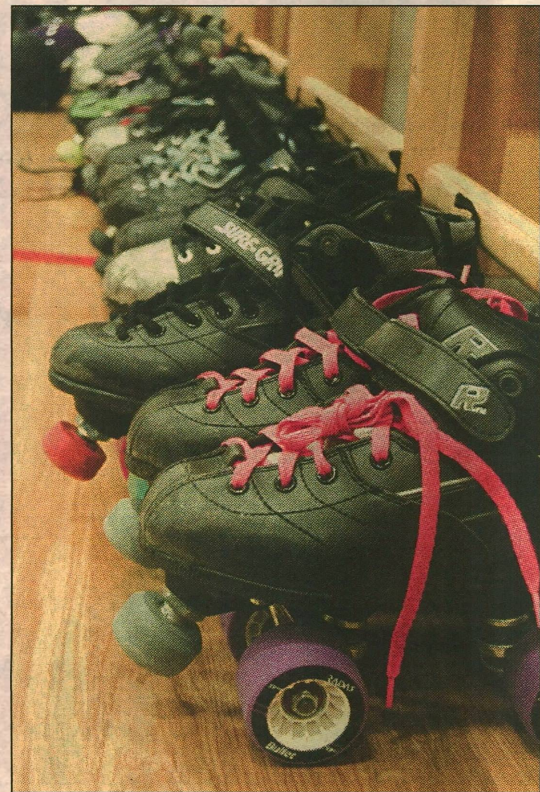
So what is it that draws so many people to roller derby? Members Henriette and Torill told me in an interview that if you are looking for a sense of community, as a team sport, derby offers just that. Players get together outside of practice and games and organize fun social and fundraising events for the derby community both locally and nationally. Henriette and Torill also laud derby as a great way to keep fit. Derby training is incredibly varied, focusing on strength, endurance, and speed training simultaneously. Additionally, if you know you have difficulty motivating yourself to work out, being on the team can help to make exercise fun and engaging. But what is most important,

Henriette says, is that there is a place for everyone in the sport: “Whatever your size – whether you’re tall, small, big, or tiny, there is a place for you on the track, no matter what.” Torill agrees, stressing that you don’t even have to be sporty or have any experience to join – “That’s what practice is for!”

Practices are indeed a place for learning. This month’s open practices, hosted during the team’s regular Tuesday practices, saw upwards of twenty new players come and test the waters, many of whom had never even tried rollerskating before. In practices, which are normally held on Tuesdays and Sundays, players learn how to skate, how to fall, and of course, learn the rules of the game. Know what a ‘jammer’ is? You will after a practice! And as players’ skills become more advanced, they are then able to play in scrimmages and learn more advanced gameplay, including blocking strategies and how to both hit and take a hit from other players. After joining the team, you will also have the chance to create your own derby name like Henriette’s “El Pollo Diablo”, Torill’s “Panserbinnna” or even “Princess Die”, the name of the youngest Arctic Roller Derby member, fourteen-year-old Diane Jensen-Connel.

And while roller derby is a female-centric sport, all men who are interested in derby are encouraged to come and find your place in the community as well. There are many positions for men in derby, mostly as coaches, trainers,

referees, and judges, and of course, as fans and supporters. So if you are interested in the sport and the roller derby community in Tromsø and would like to know more, you can check out the team’s Facebook page (Arctic Roller Derby), or send them an email at post@arcticrollerderby.com. And most importantly, if you are interested, Torill has this advice for you: “No matter your level or what you can do, there is always a place on the track for you. Just come.”

SJAKKSPALTEN - Farlige utfordrere

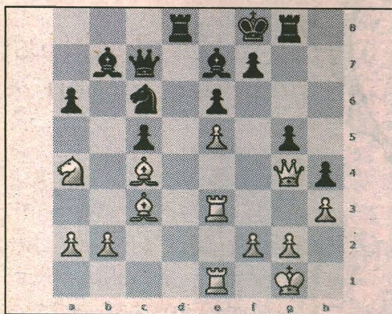
SJAKK

TEKST: Simon Steinnes

De siste årene har Magnus Carlsen vært den ubestridte verdenseneren i internasjonal sjakk, men flere spillere har ambisjoner om å gjøre noe med dette. I denne utgavens spalte tar vi en nærmere titt på to av dem.

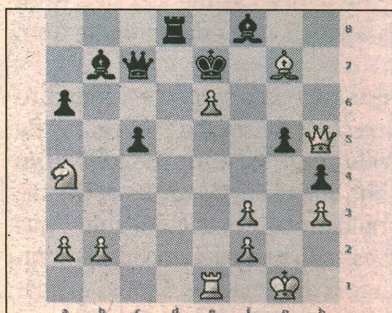
Den unge italieneren

Den første virkelig sterke turneringen etter sjakk-OL var Sinquefield Cup i St.Louis, USA. Seks av de ti høyest ratede spillerne i verden stilte til start i det som av mange ble kalt tidenes sterkeste turnering, og vår egen Magnus Carlsen var en av dem. Likevel var det en annen spiller som utmerket seg. Italieneren Fabiano Caruana startet med seier i første runde og så seg ikke tilbake. Etter fem av ti runder hadde han slått hver eneste av de fem andre spillerne, og turneringen var i realiteten blitt en konkurranse om andreplass. I sjette runde møtte han bulgareren Veselin Topalov, og fikk opp en veldig lovende stilling:

Den sorte kongen står noe utsatt til i sentrum, og hvit har veldig aktive brikker. I løpet av sine to foregående trekk hadde Topalov flyttet springeren fra d7 via b8 til c6, med planen om å flytte den videre til d4, der den vil stå godt. I rolige stillinger kan man tillate seg å bruke flere trekk på å manøvrere på dette viset, men stillingen på brettet var alt annet enn rolig, og Caruana hadde et drepende trekk på lur:

24.Lxe6!!
Løperofferet river den sorte stillingen i fillebiter.
fxe6 25.Tf3+! Ke8 26.Dxe6 Tg7 27.Dh6 Sd4 28.e6 Sxf3+ 29.gxf3 Lf8 30.Dh5+ Ke7 31.Lxg7

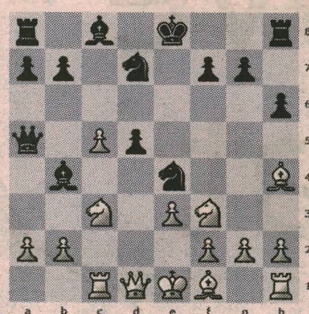
I denne stillingen valgte Topalov å gi opp. Etter for eksempel 31... Lxg7 kommer 32. Df7+ Kc6 33. e7 og bonden kan ikke stoppes. Caruana fortsatte med seier i syvende runde før han slakket av og spilte remis i de tre siste. Det skal sies at han også hadde vunnet stillinger i både åttende og niende parti. Med poengscoren 8.5/10 mot et felt bestående av verdens beste spillere vil turneringen bli stående som en av tidenes prestasjoner. På ratinglista for oktober 2014 vil Caruana ha en rating på 2844, bare 19 poeng bak Magnus Carlsen og hele 44 foran Veselin Topalov på tredjeplass. Trolig vil italieneren bli Magnus Carlsens farligste utfordrer på lang sikt, og det er godt mulig at de to kan bli rivaler som dominerer verdenssjakken sammen slik Karpov og Kasparov gjorde på åttitallet.

Den gamle inderen

I nærmere fremtid har vi VM-matchen som skal spilles i november. Utfordreren blir Viswanathan Anand, inderen som mistet VM-tittelen i fjorårets match mot Magnus Carlsen og kom sterkt tilbake ved å vinne kandidattureringen tidligere i år. Ved å vinne denne turneringen vant Anand retten til å spille en VM-match mot den regjerende verdensmesteren, og på grunnlag av både resultater og spill så langt i år ser Anand ut som en bedre spiller enn på lenge.

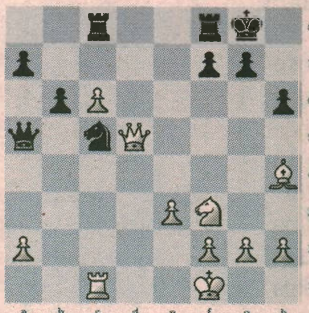
For kort tid siden vant Anand en sterk firemannsturnering i Bilbao. Med sterke seire i de to første rundene mot ukraineren Ruslan Ponomarev og hjemmehåpet Francisco Vallejo Pons tok han tidlig ledelsen, og vant turneringen en runde før slutt. Partiet mot Vallejo Pons i andre runde var ganske interessant:

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5
Spillerne spiller dronninggambit, en av de sunneste og mest spilte åpningene som finnes.
4. Sc3 Lb4 5. cxd5 exd5 6. Lg5 h6 7. Lh4 c5 8. dxc5 Sbd7 9. e3 Da5 10. Tc1 Se4!

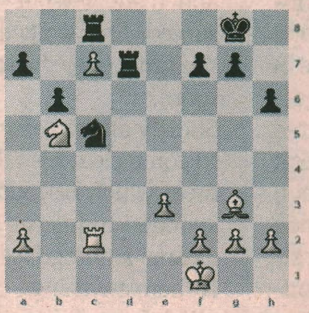
Springeren på c3 er bundet og kan ikke flytte seg, da den ville åpne diagonalen fra løperen mot kongen og sette sin egen konge i sjakk. Hvis motstanderen din har en brikke som er bundet, er det ofte en god ide å legge så mye press på den som mulig, og nå er springeren under angrep fra springeren på e4, løperen på b4 og dronningen på a5.

11. Le2 O-O 12. O-O Lxc3 13. bxc3 Sxc3 14. Dd2 Sxe2+ 15. Dxe2 b6 16. c6 La6 17. Dd1 Sc5 18. Dxd5 Lxf1 19. Kxf1 Rac8

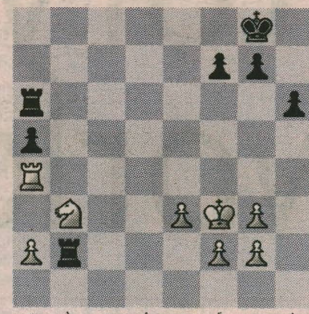
Stillingen er omtrent i balanse. Sort har fått byttet en løper mot et tårn, noe som normalt er en veldig god byttehandel, men til gjengjeld har hvit fått en farlig fribonde.

20. Sd4 Dd2 21. Dc4 Tfe8 22. Dc2 Dxc2 23. Txc2 Te5 24. Lg3 Td5 25. c7 Td7 26. Sb5?

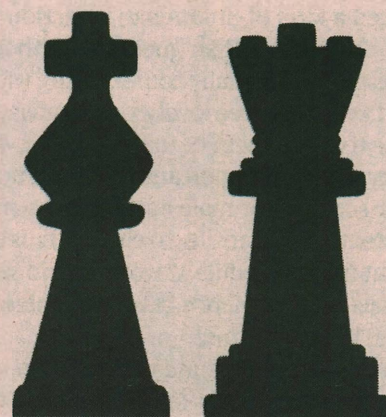
26... a6!
Springeren jages bort.
27. Sd4 Se4!
Løperen på g3 støtter opp fribonden, og hvis den byttes av, forsvinner

også sjansene til hvit.
28. Tc6 Sxg3+ 29. hxg3 Tdxc7 30. Txb6 Tc1+ 31. Ke2 Ta8 32. Tb4 a5 33. Ta4 Tb1 34. Sb3 Tb2+ 35. Kf3 Ta6

Med planen om Th6+. Bonden på f2 kan ikke reddes, og deretter kan tårnene slå de andre bøndene i ro og mak. Hvit så ikke noe poeng i å spille videre i en håpløs stilling.

I siste runde tapte Anand mot den sterke armenen Levon Aronian, men for turneringsresultatet hadde det lite å si. Anand vant turneringen uansett, men fikk ikke noen god avslutning på sin siste turnering før VM i november. Anand ser likevel ut til å være i god form, og samtidig har Carlsen vist enkelte svakhetsteget den siste tiden. Jeg regner fortsatt Carlsen som knepen favoritt, men vi bør ikke føle oss for sikre på norsk seier.

!UTROP

My "love"- story at work

DAIS COLUMN

TEKST: Dai Xuan

ILLUSTRATION: Mateusz Motyka

nyheter@utropia.no

Some few months after my arrival in Tromsø I was fortunate to secure a part-time job as a waitress. To survive in Norway as an international student you need some extra cash to meet up with the high cost of living in Norway. Working part-time as a waitress could be both rewarding and challenging, it afford one the opportunity to combine work with studies smoothly. On the other hand, the challenges on the job such as running between the tables to serve the customers are hardly ever remembered because you never get freaked out with wonderful experience you get attending to some really nice and jovial customers.

I had this unforgettable experience with a man from group of Irish workers that usually come to our restaurant with their families. The Irish customers get some incentives such as special discounts, special attention and orders among others. I consider it a compliment when I noticed a kind of unfamiliar attraction from one of the regular Irish guests even though he is married and usually come visiting with beautiful wife and three lovely kids he always wanted me to serve them or to have a chat with me at any available opportunity. It is not uncommon for some other male customers to show open intention of wanting to chat with us during silent moment while at work, one in such situations has to balance between professionalism and being informal.

On this fateful Sunday afternoon, the Irish customer with his family, he ordered spring roll for himself and the family. While waiting for others, his wife had to look after took the

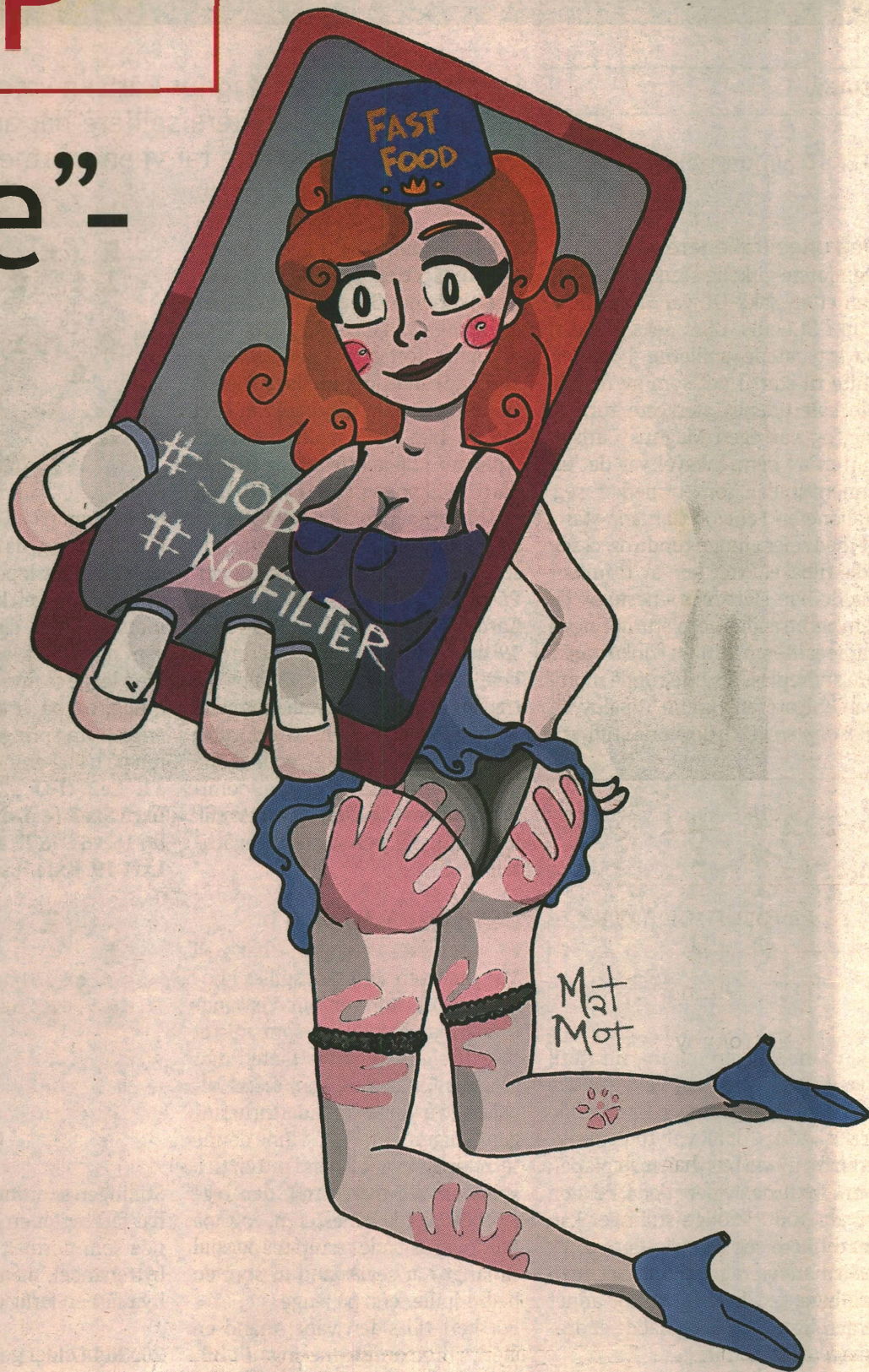
kids as she watched him munched his meal. At a certain point, I noticed his wife became bored and restless while waiting for her meal to be served. She walked around the restaurant all the time, later she took the children to the bathroom.

Shortly afterwards, the Irish man winked at me to come clear his table since he had finished his meal which of course is a normal routine I responded to his call. I asked professionally with a usual smiling face did you enjoy the meal and is there anything I can help you with? No he replied, I am waiting for my friends, as I planned to take my leave he prevented me from doing so by placing his hands on mine, he simply said 'I want to order you'.

I was both confused and shocked to the marrow, what a moment of romantic confusion could

this be? Did I hear him correctly what the fuck did he say? I thought I did not hear him correctly at first, I asked him politely once again Sorry what did you say? his response was the same 'I want to order you' I simply replied 'Sorry you can't' hmm. I was embarrassed and dumbfounded. Uh, I am just joking then I felt some kind of relief. The way he winked at me as I fled from the scene I was covered with goose pimple from head to toe.

I returned to the kitchen and never wanted to show up in the restaurant until he was gone. By this time his wife returned with the kids from the bathroom and she made the order at the reception. She would probably conclude that I was the worst waitress she had ever encountered in her whole life since I did whatever I could to possibly abstain from them as much as I could.

Researchers spotted out in public

BREAKING Bad: Steingrim Svenning UiT og Geir Ringholm Kreftforeningen

REVOLUTIONARY RESEARCH: ARBEIDSLIVSDAGENE

TEKST: Matthew Lynch

FOTO: Tommy Hansen

This is basically a chance for UiT to show off to the local community all the awesome stuff taking place within the University. It took place over two weeks, and over 3,000 people passed through the festival tent in centrum in the opening days. The event is also being run in different locations all around Norway, helping universities and research institutions connect with the public.

Event organiser for the Tromsø region, Else Bottengård, said the "event was a great way to get people of all ages involved in science and the research taking place at UiT". On the opening Friday, many school groups came along. Bottengård said that at first school kids from high school were "too cool" to enter the tent, but once they got inside they became really engaged with the researchers and asked lots of questions.

Inside the tent was a number of stands set up from different departments showcasing their particular research, in total 27 researchers participated. The stands were designed to be fun and interactive, and many of them proved to be a great hit with the public.

One of the most popular displays was the cancer research display, this had people dressed up in boiler suits mimicking the popular TV series Breaking Bad. This stand involved demonstrating chemistry through producing tasty snacks.

Another popular part of the festival was the research vessel, Johan Rudd, that was moored beside the festival tent. The research vessel is used by biology and geology students at UiT for carrying out field work, and ap-

You might have missed it, but from the 17 - 28 September the coolest thing took place in Tromsø since the last star wars convention. It was the festival of research, or more commonly known as Forskningdagene.

ply the theory they learn in the classroom. The ship provided a chance for many to see what it was like to conduct research out at sea.

On the second day of the festival, the festival tent was a main attraction for the typical Saturday shoppers in centrum. Many who were not aware that the festival was on and stopped in while passing through the city centre. Bottengård said "on Saturday the tent was filled with families and people from older generations. It was pleasing to see a whole cross section of society participating in the day". Although she said she would have liked to have seen more students from the University participating.

Bottengård points out that the festival represents a chance for students to see what other departments are involved in and widen their own area of interest with regards to research. It is also an opportunity for cross-collaboration between departments. One such collaboration is researchers in biology who discussed potentially joining the research group on cancer at the University.

The theme for this year was communication, and was interpreted in different ways by different researchers. One highlight was a skype presentation with a research base in Antarctica. The research theme for next year will likely be Food. The festival is held in the final two weeks of September every year, so keep an eye out for it next year and get inspired by the innovation research taking place all around you.

Israel and Palestine conflict: the neverending story

WORLD'S REFERENCE, PART 2

TEXT: Sara Lupini

ILLUSTRATION: Mateusz Motyka

«The Palestinian people still yearn for the freedom and dignity denied them for decades. The Israeli people yearn for long-term security. Neither can achieve their legitimate demands without a settlement of the conflict.» Ban Ki-moon 2007.

nyheter@utropia.no

From the Oslo Accords to the Hamas takeover

In 1987 a civil revolt called the First Intifada, began in the Palestinian Territories, drawing public attention to the ongoing violence in the region. The international community, supported by global advocacy for peace in the Middle East, opted for a decisive diplomatic maneuver; to call the involved parties to the table for negotiations.

After years of joint efforts to negotiate peace in the shared territories, the 1993 Oslo Accords and the creation of the Palestinian National Authority seemed to finally bring a concrete hope for a sustainable solution of the conflict. It was 1993 when thanks to the signature of the Oslo Agreement and the creation of a Palestinian National Authority,

The 1993 Declaration of Principles from the Oslo Accords contained the seeds of a peace process. Much like the very first attempt of territorial division fifty years before, the Declaration also contained the seeds of failure. With all of the complex issues that it left open, with its gradualist approach devoid of references to time-binding steps to be implemented, with the lack of an enforcement mechanism that sanctioned violations and an honest broker institutionally recognized, the unaddressed aspects of the Declaration were used as a ploy to affirm the right of the strongest.

Israel, despite its good intentions showed during the negotiation, continued to restrict the flow of Palestinian workers into Israel, which further impeded the

development of an autonomous Palestinian economy. Above all, a massive and systematic increase in Jewish settlements took place in areas not supposed to belong to the Israeli state; studies show the Jewish population in the Palestinian area of West Bank grew 70% between 1993 and 2000. This combination of factors was a general confirmation that the Oslo Accords failed to meet reality.

With the downfall of the peace process, a policy of confrontation prevailed and the willingness to talk was lost and both sides embraced a widespread strategy to discredit the interlocutor.

Israel remained the strongest, and in the midst of delusion and fear, was able to turn the insecurity into a source of domestic cohesion. Meanwhile, the actors on the Palestinian side proved themselves unable to maintain any unity of intents.

The failure of the Oslo Accords not only brought out a new wave of violence, but also managed to start a process of internal and external illegitimation of the Palestinian Authority. The Palestinian Authority was unable to recognize the gradual process of estrangement from the civil society, whose demands and needs were alienated by the cautious political approach of the Fatah leadership. Moreover, they began to be perceived as complacent with Israeli plans.

The Palestinian Authority experienced an authoritarian derivative, which further radicalized positions of those who no longer felt represented by Arafat, his entourage and the organization. This created the

conditions for the split, and led to the rise and empowerment of Hamas.

In 2005, after the Second Intifada, Israel withdrew from its settlements in Gaza, thereby expanding Palestinian Authority control over the entire strip. One year later in January 2006, Hamas emerged victorious from the Palestinian legislative elections. An inner conflict between Hamas and Fatah erupted immediately and the Palestinian national unity government effectively collapsed. After the Gaza Strip was taken over by Hamas on 14 June 2007, the struggle for power within the Palestinian Authority worsened the situation. This left Hamas in control of the Gaza Strip and the rule of the Palestinian Authority was de facto limited to the West Bank.

As soon as the marginalization of moderates in both Israeli and Palestinian political scenes became reality, violence spread to an unprecedented level. The establishment of Hamas as the ruling party of the Gaza Strip corresponded to the engagement of Israel in a series of random attacks of terrorist nature claimed by Hamas combatants and retaliation initiatives brought out by Israel.

Today strategies, risks and achievements

The most recent military operations give the impression of an absence of a long-term strategy, which suggests that Israel is prepared for an indefinite maintenance of the status quo. What we've seen is a series of tactical actions aimed at reducing the ar-

senal and firepower of Hamas in Gaza - a form of cyclic disarmament achieved by military means. During truce periods, Hamas produces and acquires weapons that may endanger Israel, proceeding to intensify their strikes accordingly, and Israel in turn acts to reaffirm and further ensure its military superiority.

Israel was resigned to this cyclic course of events for several years; as it handled the unilateral withdrawal from Gaza in 2005, and in particular the Hamas victory over Fatah in the Gaza Strip in 2007.

However, military operations such as "Cast Lead" in 2009, "Pillar of Defense" in 2012, and the most recent "Protective Edge" in 2014 do not occur at random. These actions coincide with a *casus belli* provided by the other side, allowing Israel to define the military intervention as a defensive operation. Israel is consciously dancing on a tightrope, reacting firmly, but without ever reaching levels attributable to a disproportionate retaliation. Nor do they administer a collective punishment that would warrant prosecution under the Geneva Conventions, with the knowledge that Hamas will sooner or later grant a new opportunity to react militarily.

Furthermore, the Israeli defensive strategy is founded on the principle of deterrence, in which Palestinian fear of Israeli retaliation (and its military force) is fundamental in discouraging their support to the armed struggle.

There is almost no doubt that Israel has the military power to decimate the entire arsenal of Hamas, but at a cost, in terms of

destruction and human lives. It is therefore this cost - more precisely what Israel is willing to pay - which determines the intensity of the Israeli occupation.

The Palestinian-Israeli conflict has always been a competition to see who raises the stakes in the game, according to which to make the enemy more docile is not the willingness to

compromise, but the ability to scare. This mechanism has led to the escalation of these days, in which those who do not respond to force with even more strength are acknowledging their weakness.

Today it is known that in the aftermath of the rejection of the ceasefire by Hamas, the Israeli government authorized the last military operation. It is hard to

imagine Israel didn't foresee this coming, and preparing to use it to their advantage, the ceasefire proposal in fact made no provision for the disarming of Hamas, a condition that is unlikely Israel would ever accept. So why did Hamas refuse knowing the choice would lead to further retaliations?

Part 3 will be published in next issue of Utopia.

Jobber du ved siden av studiene?

JUSSHJELPA

TEKST: Abjørn Kulseng,
Susanne A. Langnes

FOTO: Adrian Myhren

Det er mange studenter som jobber ved siden av studiene. Som arbeidstaker er det sikkert en del ting du lurer på, som for eksempel lønn og arbeidstid, og generelle ting som du bør være klar over. Her kommer noe av det vi mener du som arbeidstaker i første omgang bør vite.

nyheter@utropia.no

Det er mange studenter som jobber ved siden av studiene. Som arbeidstaker er det sikkert en del ting du lurer på, som for eksempel lønn og arbeidstid, og generelle ting som du bør være klar over. Her kommer noe av det vi mener du som arbeidstaker i første omgang bør vite.

Arbeidsavtalen

Det skal inngås skriftlig arbeidsavtale i alle arbeidsforhold, uansett varigheten av arbeidsforholdet. Om du har et kort arbeidsforhold skal du ha arbeidsavtalen umiddelbart. Er arbeidsforholdet over lengre eller ubestemt tid, skal du ha avtalen senest en måned etter at arbeidsforholdet startet.

Avtalen regulerer hva du som arbeidstaker er ansatt for å gjøre og gir mye informasjon blant annet om arbeidsplassen, lønn, arbeidstid og oppsigelse. Utgangspunktet for å fastsette dine rettigheter og plikter blir dermed arbeidsavtalen. I tillegg vil også arbeidsmiljøloven regulere arbeidsforholdet. Det er viktig at du leser igjennom avtalen før du signerer. Når du signerer medfører det nemlig at du har forstått og er enig i innholdet i avtalen.

Under arbeidsforholdet

Arbeidstid:

Arbeidstid er den tiden du står til disposisjon for arbeidsgiver. Alminnelig arbeidstid er i utgangspunktet 9 timer i løpet av 24 timer, og 40 timer i løpet av 7 dager. Det finnes

imidlertid noen få unntak, men arbeidstiden skal alltid være regulert i arbeidsavtalen din og være i henhold til arbeidsmiljøloven.

Arbeidsgiveren din kan pålegge deg å jobbe overtid, men dette skal ikke brukes som en fast ordning. Overtid regnes fra det tidspunktet du har oversteget den alminnelige arbeidstiden. Du har krav på minst 40 % tillegg til den vanlige timebetalingen, men det er ofte at det avtales en høyere prosent.

Lønn:

Lønnen din er regulert i arbeidsavtalen. I Norge er det ikke lovregulert minstelønn. I teorien betyr det at du kan binde deg til å jobbe for en svært dårlig lønn. Likevel er det for mange bransjer en tariffestet minstelønn. Det betyr at du ikke kan få lavere lønn enn det som fremkommer av tariffavtalen om du jobber innenfor en bransje som har en slik tariffavtale. Byggebransjen og renholdsbransjen er noen av bransjene som har tariffavtaler.

I utgangspunktet kan ikke arbeidsgiveren trekke deg i lønn. Her finnes det også noen unntak, blant annet skattetrekk eller om trekk i lønn er skriftlig avtalt mellom deg og arbeidsgiver. Blir du trukket i lønn og er uenig i dette, søk juridisk bistand.

Rettigheter og plikter ved sykdom
Kan du ikke møte på jobb fordi du er syk skal du levere egenmelding til arbeidsgiveren din. Egenmelding

kan leveres uten legeerklæring. Du har imidlertid ikke anledning til å levere egenmelding før du har vært ansatt i to måneder. Egenmelding kan i løpet av en periode på 16 kalenderdager brukes tre dager før arbeidsgiver kan kreve at du leverer sykemelding. Du kan nektes å levere egenmelding av arbeidsgiver om du har brukt egenmelding fire ganger i løpet av en 12-måneders periode, eller arbeidsgiveren din har rimelig grunn til å anta at fraværet ditt ikke skyldes sykdom. Overholder du ikke disse reglene kan du miste retten til å motta sykepenger.

Avslutning av arbeidsforholdet

Et arbeidsforhold vil ikke opphøre av seg selv med unntak av tidsbestemte arbeidsforhold, for eksempel vikariater.

Ønsker du å avslutte arbeidsforholdet ditt er det tilstrekkelig å si ifra om det til arbeidsgiveren din. Det anbefales likevel at oppsigelsen gjøres skriftlig av bevismessige grunner. Det kan for eksempel bli spørsmål om når oppsigelsestiden skal starte å gjelde eller at det oppstår tvil om du faktisk har sagt opp.

Om det er arbeidsgiver som ønsker å avslutte arbeidsforholdet stilles det krav til at oppsigelsen skal gjøres skriftlig. Den må i tillegg være saklig begrunnet. I oppsigelsen skal det fremgå at du som arbeidstaker har rett til å ha forhandlingsmøte. Et forhandlingsmøte vil være ak-

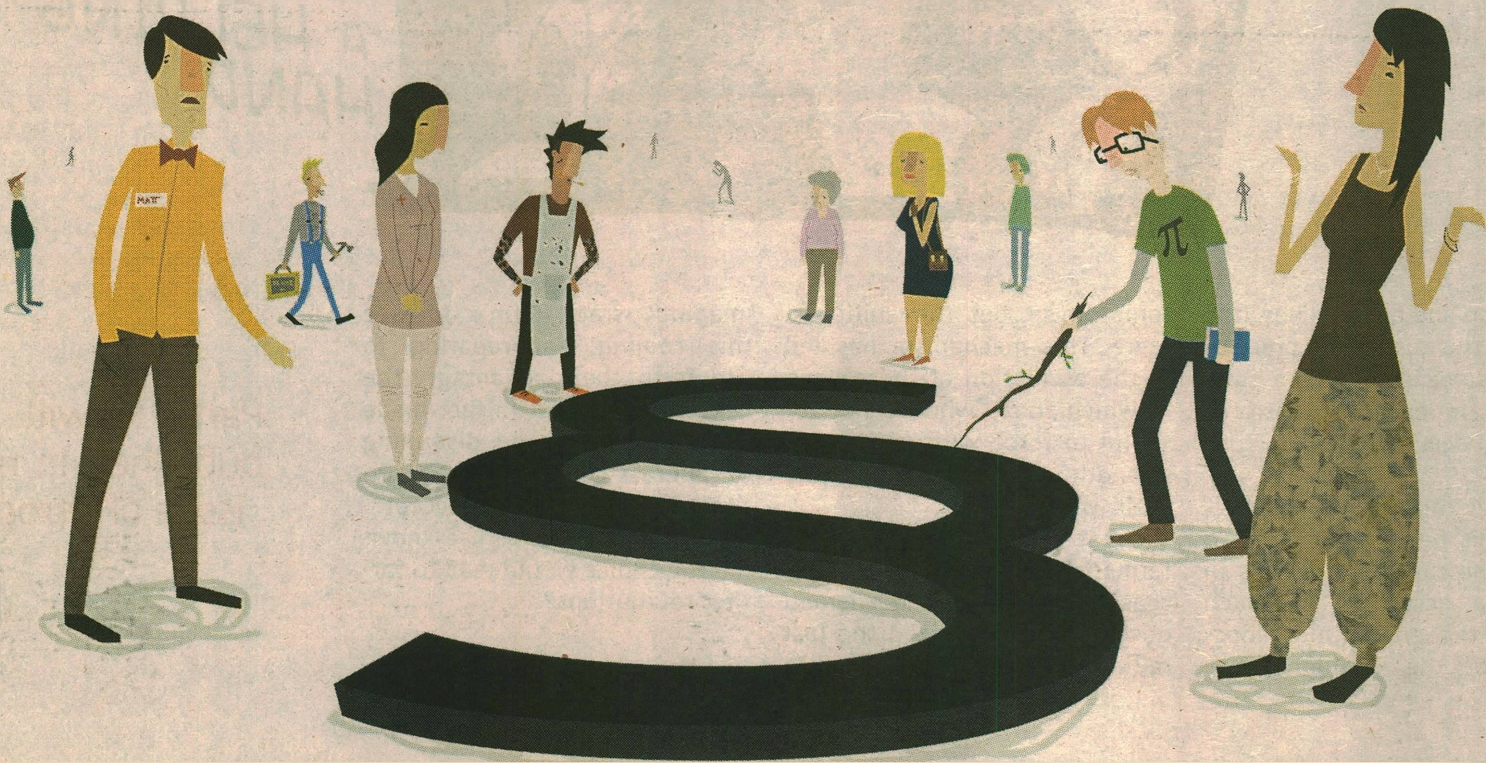
tuelt når du er uenig i oppsigelsen. Møtet må kreves innen to uker etter at du mottok oppsigelsen. Har du mottatt en oppsigelse du er uenig i er det lurt at du søker juridisk hjelp så snart som mulig.

Loven har en gjensidig oppsigelsestid på én måned. Det er imidlertid adgang til å avtale at oppsigelsestiden skal være lengre. Oppsigelsestiden vil også være avhengig av hvor lenge du har jobbet i stillingen. Oppsigelsesfristen vil begynne å løpe den første dagen i måneden etter at du leverte oppsigelsen. Har du levert oppsigelsen 16. august, begynner oppsigelsestiden å løpe 1. september.

Du har krav på attest når arbeidsforholdet er avsluttet.

Hvor kan du få hjelp?

Har du spørsmål angående ditt arbeidsforhold er det flere steder du kan oppsøke for å få hjelp og veiledning. Er du medlem av en arbeidstakerorganisasjon har du ofte mulighet til å få gratis juridisk hjelp om det skulle oppstå uenighet i arbeidsforholdet ditt. Du kan også kontakte arbeidstilsynet som kan svare på generelle spørsmål vedrørende arbeidsforhold. Arbeidsrett er et av saksområdene som Jusshjelpa i Nord-Norge arbeider med og ved spørsmål kan du også henvende deg til oss for å få gratis juridisk bistand.

En pinlig erkjennelse

BINGS SPALTE

TEKST: Ida Bing

ILLUSTRASJON: Julie Hagerup

nyheter@utropia.no

Er det ikke merkelig, at det som av flere åpenbare grunner burde vært et viktig tema for meg, kanskje en personlig kampsak til og med, svinner hen i gamle episoder av Master Chef og annet svada?

Som selvstendig næringsdrivende, og sjef i mitt eget selskap – nemlig det å være Ida – tok jeg på meg oppgaven å skrive om det betente temaet miljø. Ikke fordi jeg er spesielt opptatt av miljøet, for min del kunne jeg godt skrevet om en vanlig lørdag på Roger's i byen, men fordi jeg, i et øyeblikk av ubetydelighet, følte at jeg måtte. Miljøet, som det later til at mange heller vil gi aktiv dødshjelp, enn å handle etter å bedre, er dessverre en av de få tingene jeg synes det er vanskelig å snakke om. For jeg kan snakke om mye, så mye at venninnen min ber meg holde kjeft på bussen i fare for at andre passasjerer synes det er kleint å være tilhører. Det er vanskelig fordi jeg mangler en grunnleggende entusiasme – en entusiasme jeg føler florerer hos alle andre enn meg selv - 17-åringene på Roger's.

Utfordringene som etter hvert dukket opp i denne skriveprosessen var fryktinngytende. Jeg måtte med bøyde hode banke på sjefens kontordør og meddele at jeg synes miljø var et vanskelig tema å skrive om, og la fram gode argumenter for at jeg heller kunne skrive om årets Fårmen. "Ingen vil jo lese om det her, de fleste har jo så å si sin egen Al Gore-stemme i hodet som ber dem kildesortere. De trenger det ikke." Men, som den nådeløse sjefen jeg er sa jeg heller: "Ida, du skal fullføre, men heller gi dem et innblikk i din egen uvitenhet. For folk liker jo å godte seg over andres uvitenhet, det har du jo selv sagt!"

Jeg kildesorterer, men aner ikke forskjellen på den røde og oransje posen. Og når det er snakk om solkreminnholdet i norske reker, eller oppblomstringen av giftige alger grunnet utslipp, sukker jeg oppgitt og tenker at "akk ja, det er vel naturens gang." Hallo, Al Gore hadde tatt en 3-60 i grava, hvis han var død da. Jeg skal ikke komme her og skrive et kåseri om bruk-og-kast-samfunnet, for jeg har åpenbart en manglende kunnskap om hva som er riktig syn på miljøforkjempelse. Men samfunnsansvaret som mange, i alle fall jeg, kjenner på,

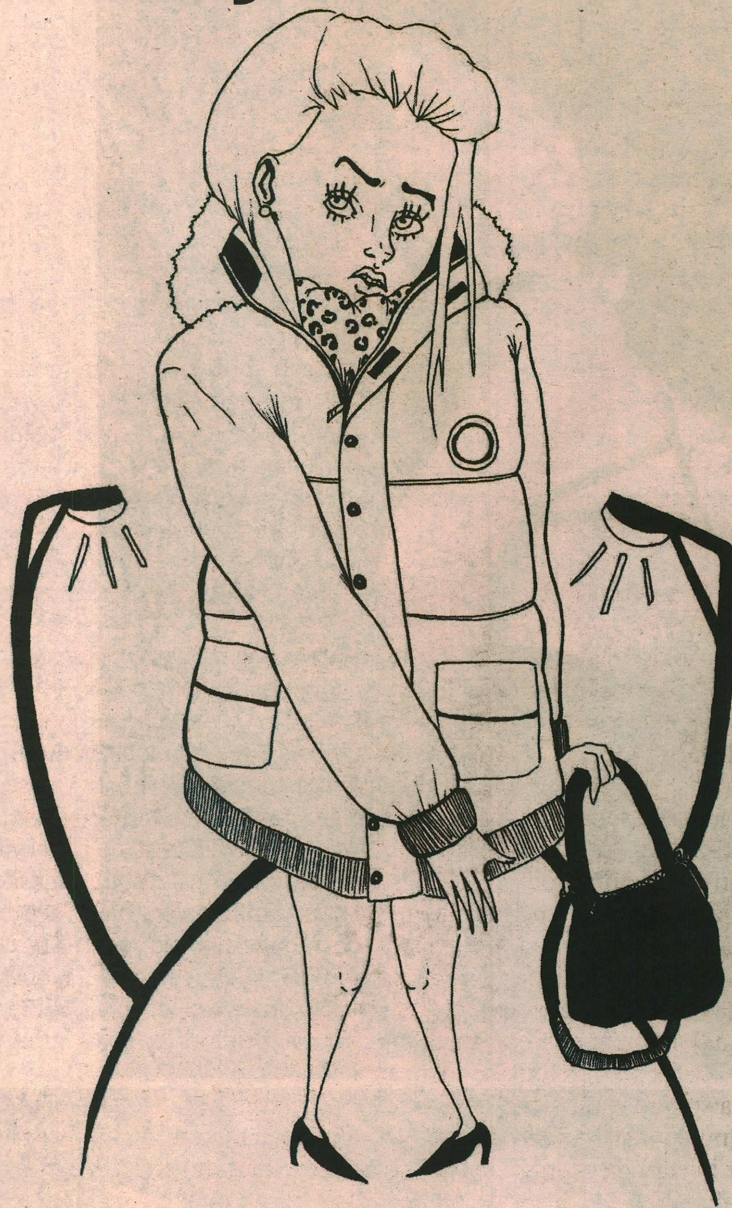
er for det første et vanskelig begrep i seg selv. Og for det andre, hvor mye ansvar kan jeg egentlig ta?

Jeg kunne godt vært med på en kollektiv boikotting av kjøttindustrien. Kollektiv. Hvis andre får ha kjøttdeig på tacoen, og jeg må sitte der med tofu, så kunne jeg sikkert ha gått inn i en mild depresjon. Over et par glass vin en har jeg en forrykende samtale med en kamerat hvor vi, ganske energisk, konkluderte med at vi alle må bli vegetarianere. For å brødfø en verdensbefolkning som ikke aner at krisen faktisk inntreffer snart – eller som allerede er i den. I betraktning falt i midlertidig skyldfølelsen tungt i brystet, da jeg innså hvor smale fakta jeg kunne komme med, eller i tilfellet ikke oppbringe i det hele tatt. Var det ikke noe med at fosfornivået i USA snart var så lavt grunnet overproduksjon, at de ble nødt til å kjøpe fosfor av andre land? Men så husket jeg ikke hvorfor fosfor var så bra i utgangspunktet.

Er det skikkelig galt å kaste snus på bakken? Jeg gjorde et nytt forsøk på å få i gang en debatt med miljø på agendaen. Måkene spiser jo alt, men ikke snus. Og tvang-

smating funker heller ikke. Men hva med småbarn, som plutselig finner de innsausa, små klumpene, roper "Å, mamma, fant sjokolade!", spiser dem og blir dårlige? For ikke lenge siden ble ei lita jente lagt inn på UNN med alvorlige skader etter å ha fortært en snus. Det er kanskje bare tilpass for barna, at de får en nær dødenopplevelse. "Til og med måkene tar bedre avgjørelser enn dem" var resultatet vi kom fram til. Ei heller her var jeg i riktig posisjon til å provosere fram en samtale av slik karakter.

Hva med denne vinterjakken det hver bidige vinter debatteres om, hvor fryktelig er det egentlig å kjøpe den? Naiv som jeg er velger jeg å tro at de prairieulvene som går med til produksjonen av pelshettene er flere lysår unna utryddelse. Eller var det omvendt, at de fanges inn på mest gruffullt vis, og står i alvorlig fare for dø ut i løpet av en tiårsperiode? Ansvarer jeg tar overfor miljøet er å lese meg opp, for deretter å kalkulere ut de beste handlingsalternativene. Hvis det at jeg dyrker mine egne grønnsaker i hagen kan gjøre en forskjell i det basketaket vi i dag kaller miljøforkjempelse, er det utrolig fint å tenke på.

By the end of the night, the audience had witnessed them pouring melted candlewax on each other, putting out cigarettes on their tongues, and even hammering nails into their noses

KULTUR

Bastard Bar's Birthday Burlesque Fest Teases and Titillates

BURLESQUE BONANZA

TEXT: Chelsea Mackay

PHOTO: Olga Shavrina

Facts: Bastard's Burlesque Bonanza

- > September 25th, 26th, and 27th
- > Bastard Bar
- > Featuring burlesque performers Adelina Le Shay and Danny DeMilo
- > Musical talents: Red Headed Sluts, Switchgun Rebels, Jadudah, and local DJs

kultur@utropia.no

Last weekend, Bastard Bar celebrated its fifth birthday in the most extraordinary fashion – it hosted a mini burlesque festival. Over three nights, Bastard's Burlesque Bonanza hosted Adelina Le Shay and Danny DeMilo – two burlesque performers flown in from England. Accompanying Le Shay and DeMilo was a variety of local musicians, including Red Headed Sluts, Switchgun Rebels, Jadudah, and local DJs. Beyond simply celebrating Bastard Bar's five years in operation, the Burlesque Bonanza sought to introduce the idea of an annual burlesque festival, which Bastard Bar hopes to host starting next year.

Successful festival seeks to shock and entertain

The nearly sold-out festivities started on Thursday, September 25th, with performances by Switchgun Rebels and Red Headed Sluts opening the festival. Burlesque was featured on Friday and Saturday. Friday's show presented a more traditional style of burlesque, with the two performers using feathers, fans, lace, and costumes to create sensual, teasing performances while accompanied by live music. Saturday's show demonstrated a more risqué and raunchy form of burlesque, starting with a

fire-show. Le Shay and DeMilo, sporting black lingerie, started the show outside the venue, where they surprised the audience (and passers-by) with their scantily-clad dancing and fire-eating abilities. This would serve as a good preview for the rest of the night, as the audience's astonishment would not end there. After moving inside Bastard Bar, the performers, accompanied by the fantastic Jadudah, went on to perform solos and duet numbers, dancing on a small catwalk in close proximity to the audience. The performers themselves were unflappable, committing themselves to every dance, and moving seamlessly through the crowd despite their levels of undress.

The musicality of the duo was also impressive – while Jadudah performed their hearts out, Le Shay and DeMilo never missed a beat, and flawlessly matched the energy and intensity of the music. In addition to slow, sensual dances and stripteases that worked beautifully with Jadudah's live music, Le Shay and DeMilo did not shy away from the strange and astonishing. As the night progressed, so too did their level of campy, raunchy performance; by the end of the night, the audience had witnessed them pouring melted

candlewax on each other, putting out cigarettes on their tongues, and even hammering nails into their noses. The audience enjoyed the show without question, cheering, clapping and shrieking as each strange new prop was used, and Jadudah and the burlesque dancers concluded the night by bringing the house down with one final high-energy performance.

Promising future for burlesque at Bastard Bar

While Bastard Bar proved that burlesque is perhaps not always for the faint of heart, it also proved that Tromsø is more than ready for a burlesque festival. If, as Bastard Bar says, this event was merely a preview of the burlesque that is to come in the future, Tromsø has a lot to look forward to.

NEXT PAGE FOR MORE BURLESQUE

PHOTO: Alexandre Turpyn

Tromsø, en mangfoldig by

TEXT: Lora Temelkova

kultur@utropia.no

Det som gjør Tromsø til en mangfoldig og spennende by er de utallige arrangementene som aldri tar slutt. Mens vi i august gledet oss til Sjakk-OL og Musikkfest Tromsø kom september med et nytt perspektiv. Latinfestivalen No Siesta Fiesta ga oss innsikt i en fjern og eksotisk kultur med Karneval-lignende Sambaparade, dansekurs, filmer, musikk fra Cuba og Chile og mye mer. Ett av aksentene var utvilsomt Nina Benediksen Trio som presenterte tango gjendiktet til nordnorsk. No Siesta Fiesta er ett av mange bevis på Nord-Norges interesse for det eksotiske. Slike festivaler gjør Verdens arktiske hovedstad til en representant for forskjellige kulturer og en internasjonal inspirasjonskilde. Blant andre har den tyske sangeren Thomas Bauer hentet inspirasjon fra Lofoten Internasjonale Kammermusikkfest. Han fulgte eksempelet og startet i 2007 Kulturwald i en liten tysk landsbygd. Festivalen har siden blitt en stor suksess og fått internasjonal oppmersomhet. Det er ganske tydelig at arrangementene i Nord-Norge er av høy internasjonal og kulturell verdi. Mens de viser frem musikk og spill samler de også folk på en ensartet måte – gjennom frivillig arbeid. De som står bak scenen er tusenvis av frivillige som hjelper til å få frem den beste opplevelsen.

Lurer du på hva Tromsø tilbyr? Frivillighetens Dag viste en rekke spennende klubber og organisasjoner man kan delta i på fritida.

Bylørdag 13. september var Tromsø sentrum en gang til full av glade ansikter. Denne lørdagen var det to initiativer som tok sted – Frivillighetens Torg sammen med festivalen No Si-

esta Fiesta. Foreninger som Tromsø Motorsportklubb, Tromsø Skiskytterlag og Tromsø klatreklubb fylte gata med sine interaktive stands og viste litt av det de driver med. Organisasjonen StraumEyjar var en av de mest imponerende. Deltakerne var kledd i middelalderklær de hadde sydd selv og fr hadde en utstilling av håndverk og redskap. Medlemmene av StraumEyjar har forskjellige lag som håndverkerlaug, våpenlaug og historisk gjenskapning. I tillegg til å sy klær, brodere og nålebinde lager medlemmene også utstyr for bueskyting og sverdfekting.

Tromsø undervannsklubb var også en av de organisasjonene som fikk mest oppmerksomhet denne lørdagen. Klubbens medlemmer klarte å gi et nøyaktig bilde av hvordan en fridykker ser ut. To frivillige i maske, snorkel og svømmeføtter dykket for publikum i en stor vanntank midt i Tromsø sentrum.

Men det mest interessante skulle snart komme. Dinglende rytmeinstrumenter, sminkede ansikter og små jenter i jungelkostumer. Denne fargerike folkemengden spredte glede i hele Tromsø sentrum. Starten var Nerstranda hvor store og små fikk gratis karnevalsminking og varmet opp til paraden under latinamerikanske rytmer. Med masker og sminke dro paraden videre til Storgata og avsluttet på Stortorget ved Bondens Marked. En av attraksjonene var den enorme edderkopp som gikk gjennom byen og ledet Sambaparaden. Den fikk utvilsomt store og små til å smile og ga arrangementet en ekstra smak av det eksotiske.

PHOTO: Alexandre Turpyn

PHOTO: Sara Hatami

PHOTO: Alexandre Turpyn

PHOTO: Sara Hatami

PHOTO: Alexandre Turpyn

A GLANCE AT TROMSØ - TALES FROM THE INSIDE AND OUTSIDE

VERDENSTEATERET

TEKST: Boyka Todorova

FOTO: Gintarė Turskytė

A film marathon presenting more than 10 movies, all of which connect Tromsø to different countries and cultures, was held on the 25th of September at Verdensteatret KINO. This first outing of the movie marathon was part of the nationwide festival Forskningsdagene (The Research Days) and its main topic this year was “communication”.

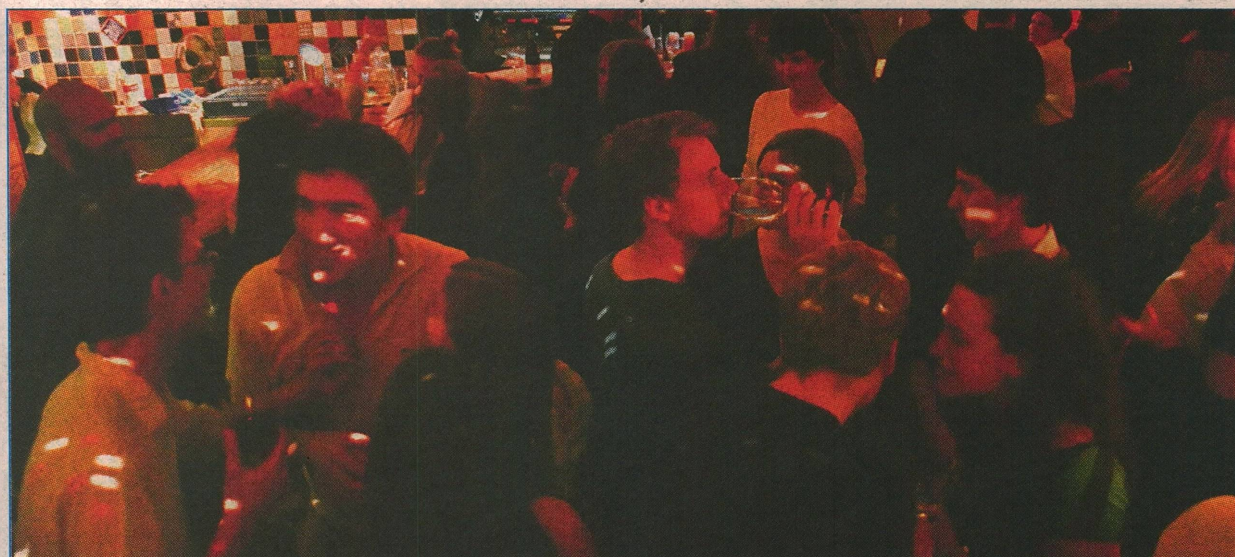
kultur@utropia.no

Organized by the The Arctic University of Norway's Department of Visual Cultural Studies (VCS) and Department of Archaeology and Social Anthropology, the film marathon is a project with many aims and goals. For over 30 years now, the VCS students at the University of Tromsø have been creating documentary films which make up an important and rich archive. The fact that many scientists and researchers are not always concerned about reaching a wider audience is what this film festival seeks to address; its main goal is to move beyond the borders of the scientific milieu and reach out to ordinary people such as students, citizens of Tromsø, and others.

This year's event showed captivating and unique stories about Tromsø locals and stories about people from other countries as well. The narratives traversed the borders of Norway, Russia, Lebanon and Palestine, with these life stories being portrayed and understood as universal and personal at the same time. All of them were in some way related to Norway and Tromsø. For the organizers of the marathon it was very important that, in our current social atmosphere where everything is focused on politics and political issues, we should also be able to take a look behind the scenes and appreciate other aspects of contemporary society. The beauty of portraying the everyday life of people, despite social categories, is that in the process of showcasing and viewing other people's identities, you can begin understand others and yourself better as well.

However, as this was the marathon's debut, there was varied feedback as to its success. The language barrier was the main problem expressed by the audience. The introductions and discussions between the different movies were only offered in Norwegian, so foreign audience members were not able to participate. The discussions and intros were hosted in Norwegian because Forskningsdagene is a Norwegian event and is supposed to be hosted entirely Norwegian, and so the organizers of the film marathon decided to follow that protocol. Nevertheless they are considering adding English discussions to the program next year. Also, almost all of the films had English subtitles, and so were accessible to nearly everybody. The lack of advertising is another point that could be made against the event's success. As the entrance is free of charge, this film marathon could have attracted a much wider audience! There have also been many new ideas for next year's festival discussed, such as involving the Visual Cultural Studies students in the selection of the films and expanding the marathon to several days, with film screenings organized by different topics. To conclude, I can report that this year's movie marathon offered pleasant moments and satisfaction for the audience and the organizers. Indeed, the second edition will undoubtedly be improved in many areas so bring your friends at the end of next September and enjoy this unique documentary film experience!

FRENCH MUSIC VIBES IN TROMSØ

CONCERT

TEXT: Boyka Todorova

PHOTO: Boyka Todorova

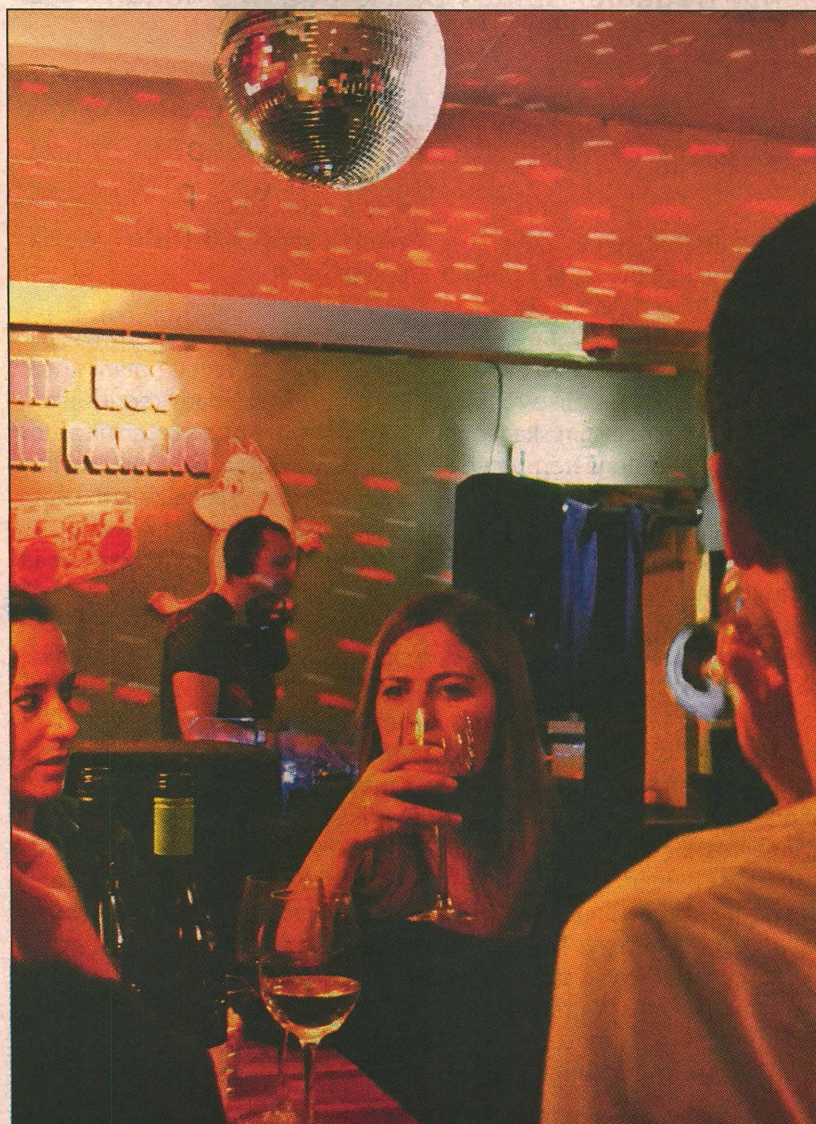
Cozy atmosphere, small talk, glasses full of wine, smiling people, smooth dancing...

That was the French atmosphere that took over Tromsø on Wednesday, September 24th. The young Parisian DJ Wilfried mixed at Café Circa all night long, a truly superb music experience! The breezy sounds he spun created a soft and pleasant atmosphere, where one could just look around and feel the happiness of everyone inside the café. Deep, Funky or Tech, the House music was flowing, making everybody swing right along with it. The smooth beginning of the evening, however, gave way to more cheerful tunes and some inspired dancing later on in the evening.

DJ Wilfried has been working in music for over 15 years and has been mixing professionally since 2006. He is inspired by the high quality of music in the current House scene and in his own mixes seeks harmony

and purity of sound. The combination of freely flowing melodies with catchy elements, like saxophones, makes his mixes incredibly vivid and enjoyable. The young French DJ has already participated in many different music events such as the Marvellous Island festival in Paris, as well as at several events in Ibiza. In September he discovered the Norwegian scene, which he describes as "a good and receptive public" which is "open to new sounds". It can be said that the feeling is mutual, because even after dancing all night long, the public kept asking and hoping for more music at the end of the party. It is such a pity that time passes so quickly when the music is good! DJ Wilfried had an amazing performance and clearly showed that French style has indeed something to offer to music lovers in Tromsø.

kultur@utropia.no

Kong Lear

TEATER

TEKST: Katarzyna Cherominska

FOTO: Gisle Bjørneby/Hålogaland Teater

Fram til 8. oktober har vi en anledning å beundre en storlagen forestilling. En av de Shakespeares mest kjente tragedier spilles på Hålogaland Teater – på nordnorsk.

kultur@utropia.no

Historien begynner in medias res når den gamle Kong Lear, sliten av sine kongelige plikter, foreslår å bryte opp hans rike og fordele det mellom sine tre døtre. Han skal fordele landområdene i henhold til hvem av dem som er mest veltalende i kunsten å beskrive sin kjærlighet for ham. Hans yndlingsdatter, Cordelia, som er yngst, sier ingenting.

Lear mistror hennes følelser og belønner kun sine to andre døtre med landemakten. Hans generøsitet er grusomt nedbetalt og Lear oppdager at de verdien etter som han har levd er falske – men det er for sent å gjøre om på den urettferdighet og smerte han har påført dem, til tross for deres lojalitet til ham hele tiden. I sin voldelige poesi med øyeblikk av humor og enkelhet, er King Lear en av de dypeste kunstneriske utforskningen av den menneskelige tilstand.

Marionettkonge

Hålogaland teater, på sin side, melder at forestilling ikke egner seg for små barn, og alle som har sett stykket tidligere vil ikke bli særlig overrasket. Slik som i andre Shakespeares tragedier er det mye vold og død på scenen.

Men det er ikke en shakespearisk bilde: Vi kan se en mann voldtatt av soldater, og fulle menn løpende rundt med automatgevær. Dette kan i en viss grad knyttes til tragediens originale tidsrom, men i høyere grad forbindes med konflikter fra vår egen tid; voldshandlinger i Syria, Palestina eller Ukraina. Skaperne bak forestillingen forsøker å ta publikum ut av komfortsonen, for så å ta opp viktige filosofiske og etiske spørsmål. De viser tidsløsheten i Shakespeares verk, og at temaer og problemer han utforsket fortsatt være meningsfulle i vår tid. Makthunger, forråderi, overfladiskhet, mangel av lojalitet og ansvar er problemer den moderne verden fortsatt sliter med.

Denne oppsetningen av Kong Lear vises som veldig modig, svært mørk og stormfullt. I en del scener kan vi høre metallmusikk; riff fra sanger som „Master of Puppets” av Metallica eller „Angel of Death” av Slayer er representert, noe som skaper en enda mer illevarslende og urovekkende atmosfære. Det later ikke til å være brukt som et tilfeldig valg musikkstykker – begge to tar opp temaer om uhemmet maktmisbruk og de grufulle konsekvensene dette medfører, i teksten.

Nordnorsk zombie-vinterland

Stykket ble satt opp i samarbeid med Hilda Hellwig, regissør for Strindbergs Et drømmspill i 2010. Den forestillingen var en enorm suksess på Hålogaland Teater. Forestillingen ble oversatt fra engelsk og gjendiktet til sterkt, saftig nordnorsk av Morten Wintervold, en dikter fra Tromsø, som debuterte i 2002 med diktsamlingen Utfall på Orkana forlag. Hans siste utgiv-

else er diktsamlingen Oldemor, du er med barn (2009) på Cappelen-Damm forlag.

I forestillingen kan vi se hele 12 skuespillere på scenen, blant annet en strålende Kristian Fredrik Figenchow i hovedrollen, og en ung elev ved dramalinjen på Kongsbakken videregående skole, Thor-Harald Pedersen Normann.

Scenografien er enkel, men med dyktig bruk av lys og skygge skapes det en drømmeaktig følelse som samspiller godt med stykkes atmosfære. Scenografisten Jan Lundberg setter opp en klassiker i et snødekket landskap og loslitte, skumle smug. Det synes at snøen bare er et utslag av frosten som ligger i tragedieheltenes hjerter og sinn. I begynnelsen og slutten av fremstillingen oppfører karakterene seg som zombier, og våkner opp fra en dødslignende søvn og kryper rundt og vrir seg, som i rene dødskramper. Kostymer og mange av scenene ser ut som horroraktige fantasmagorier

Fakta

Premiere: 11.september 2014

Av: William Shakespeare

Oversettelse: Morten Wintervold

Regi: Hilda Hellwig

Scenografi: Jan Lundberg

Lysdesign: Hans-Åke Sjöquist

Lyddesign: Jim-Oddvar Hansen

Maskedesign: Mihra Lindblom

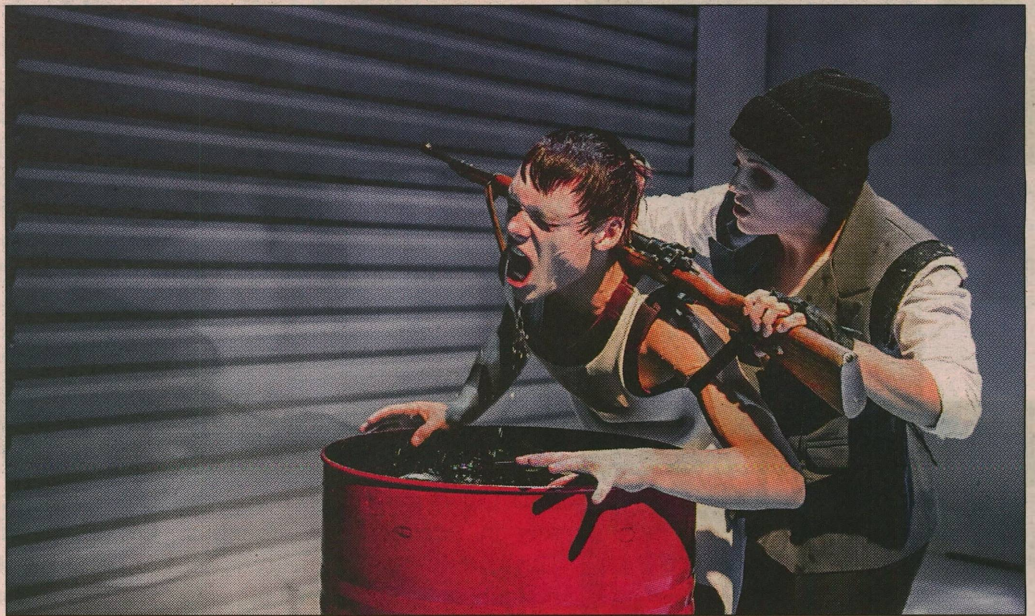
Dramaturg: Tale Næss

Bearbeidelse: Hilda Hellwig, Lucia Cajchanova

Kampinstruktør : Kristoffer Jørgensen

Egner seg ikke for små barn

Lengde: ca 3 timer inkl 20 min pause

Reviews

Artist: Thea & The Wild Album: Strangers and Lovers

Record Label: Jansen Plateproduksjon Rating: 5/6

Pink and black, joyful and sad, bitter and sweet... Life is all of these at once.

TEXT: CHARLOTTE DE JONG

kultur@utropia.no

With her debut album, Thea Glenton Raknes offers an adventurous journey through the vast range of human emotions. *Strangers and Lovers* explores the state of mind that the transition from stranger to lover or the opposite could provoke. The mood of the songs varies from light-hearted, cheerful melodies, to melancholy and wistful ones. Despite this, the smooth and dulcet voice of the singer achieves an organic and pleasant variation between

the album's moods and changes in tone. The Norwegian musical scene already knows her unique voice from the band Norma Sass in which Thea was the lead singer.

In this first album, Thea & The Wild deliver songs that are indeed catchy. *Cry Sometimes* summons thoughts of a cup of tea on a rainy afternoon. Despite its title, *Mourning Song* leaves unexpected feelings. The initial sorrow,

bred by the lyrics, vanishes quickly as a new feeling of hope and of a new beginning prevails.

The whole album plays with one's imagination and emotions. All songs are written and composed by Thea herself, and unquestionably it can be said that they come straight from her heart. This alternative pop record is a drive through the never-ending ups and downs of human emotions - 35 minutes of pleasant, mellow sound.

Artist: Anja Kløve Album: Up For Some Fun

Record Label: Nordic Records Rating: 3/6

Anja Kløve, Up For Some Fun

TEXT: BOYKA TODOROVA

kultur@utropia.no

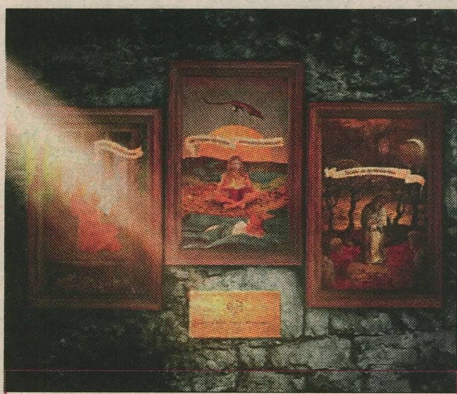
Anja Kløve started her music career in Buenos Aires, Argentina. This surely has influenced her first album *Up For Some Fun*, even though the album was recorded in Bergen, Norway. Anja Kløve wrote all the songs herself and they are therefore based upon her own experiences, like crazy nights out or one-night stands. Hp Gundersen, a famous producer in Bergen and in the rest of Norway, assisted with the production of the album.

The sound and feeling of the album is retro, just like the cover of

the album. Some songs are rock, or pop, or jazz and some even all of these genres. The first song of the album "Buenos Aires" is clearly on the rock side, though it has a very jazzy ending. Here Anja Kløve shows what she can do with her voice. "Boys To Kiss" falls more in the genre of pop, and Anja's voice adapts perfectly to this genre too. Because of all the different genres and the influences from her time in Argentina, it is a very happy album. This had to be the case, with the album title of "Up For Some Fun", and songs like "Friday Is

Coming" and "Hangover". Even the message Anja Kløve wants to give is also a happy message: no dream is too big.

However after some time there is need for more a bit more depth in the songs. Maybe this is because the tempos of the songs are similar to each other, or because the same kinds of instruments are being used. But when you are looking for an easy-listening and happy album, "Up For Some Fun" is a good choice.

Artist: Opeth Album: Pale Communion

Beste låt(er): «Goblin», «River» Rating: 4/6

Er Opeth back on track?

TEXT: FRANCESCO POGLIANO

kultur@utropia.no

Nei, Opeth er det de opprinnelig var. Det toget har gått, og kommer aldri tilbake. Men kommer toget noen som helst vei? Det gjør det. Det har bare ikke kommet seg dit ennå.

De som er kjent med Opeth vet at deres siste album (*Heritage*) var et av de mest omstridte i deres karriere. Ingen brøl, ingen virkelig tung musikk å snakke om og en generell følelse av tap på originalitet var de mest brukte argumentene fra gamle fans i kritikken av dette albumet.

Når dette er sagt, er sounden i *Pale Communion* ikke så annerledes enn den i *Heritage*. Musikken er til syvende og sist ikke tung, og 70-tallsprogsinspirasjonen kan fortsatt høres – altfor – sterkt.

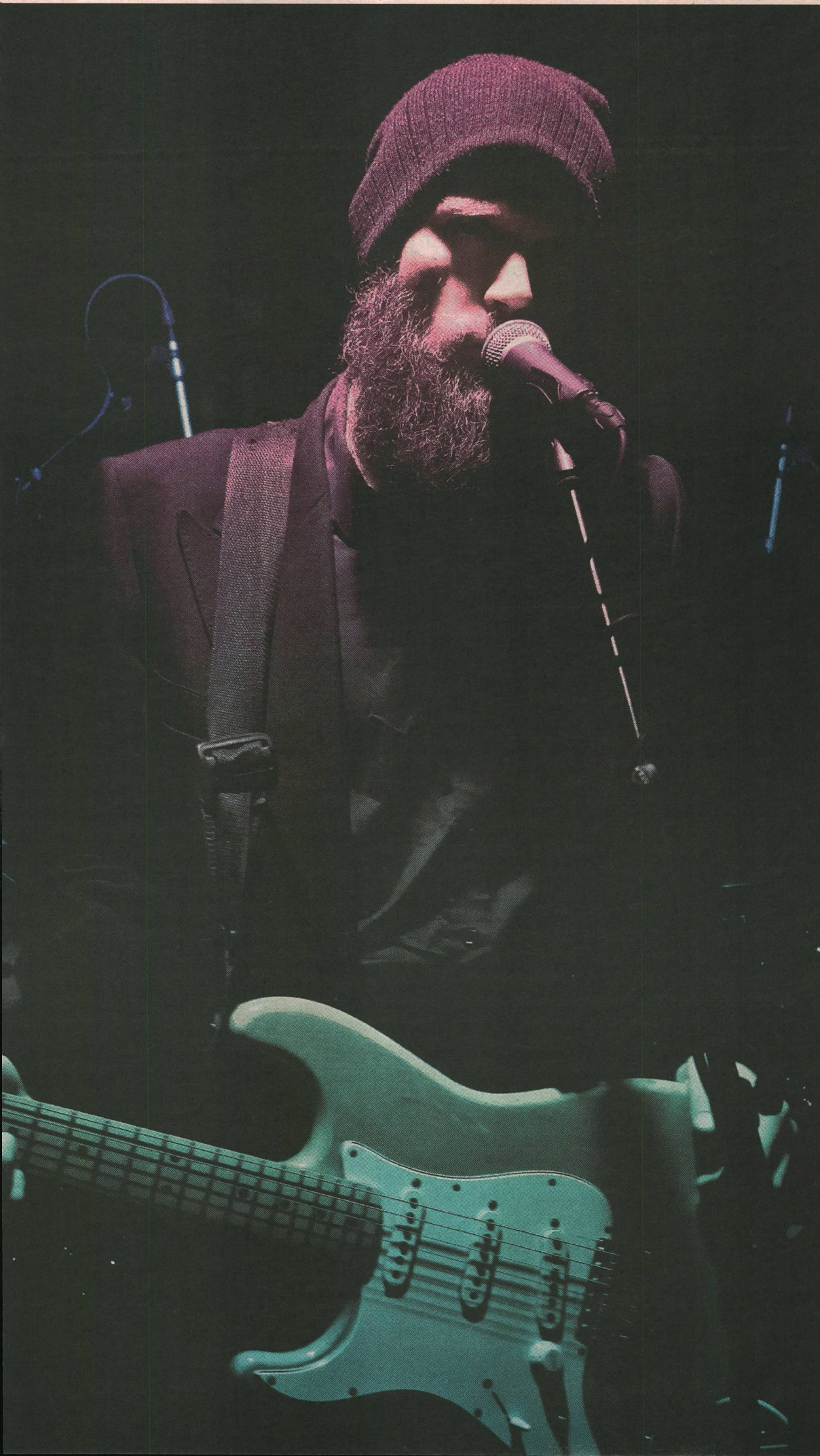
Forskjellen mellom *Pale Communion* og *Heritage* er at i den første høres Yes- og King Crimson-inspirasjonen faktisk ut som inspirasjon i stedet for rent plagiat av 70-tallsprogsikonene. Ja, Jethro Tulls fløytesolo i *Heritage* var litt vel over inspirasjonsbegrepsgrensen, sorry. Sangene er også mer voksne og føles mer gjennomførte ut, med mindre meningsløs shredding og ellers få ting å levere. Låtene kan være mystiske og urovekkende som «Sun Above, Moon Below» og jazzy og litt mer introspektive som «River» og «Faith in Others». Den psykedeliske «Goblin» kunne ellers kommet ut fra den kritikerroste *Ghost Reveries*, og kunne gjort selv den mest tradisjonelle musikkinteresserte blant fansen til å nynne.

Fortsatt er utviklingen ikke helt fullført. Låtene «Eternal Rains Will Come», «Cusp of Eternity» og «Voice of Treason» høres lite inspirerte ut, selv i de keyboard- og gitarsoloene som av og til prøver å redde sangene i siste liten. Her kan man også høre geniene bak trommene og bassgitaren mens de prøver å gjøre tragiske og kjedelige riff litt mer interessante å høre på.

Med *Pale Communion* i ørene en rekke ganger, får man inntrykk at *Heritage* bare var et overgangsalbum i denne nye fasen. Bare i *Pale Communion* har disse nye ideene tilpasset seg en presentabel form. De har ikke helt nådd målet, men det er et steg i riktig retning.

Æ og Dem: Not the usual concert

The Norwegian band Æ og Dem performed at Driv on Saturday 13th of September. The band has both a genuine and lively rock and roll sound capable to capture its audience.

CONCERT REVIEW

TEXT: Grazia Scannicchio

PHOTO: Carl Ballantine

kultur@utopia.no

A true experience

The people who attended the concert at Driv had the fortune to witness a great show. The type of show which didn't have the pretension to imitate a "classic" modern rock concert where the first thing that people want to do is lose themselves in a sea of alcohol and dancing, although one person decided to. The stage and the scene where Æ og Dem performed (the isbjørn bar at Driv) is small yet cosy, and naturally contributed to a nice and relaxed atmosphere during the concert. This Norwegian band was capable of playing its songs with a slow paced rock rhythm creating, at times, a nice and pleasant "dark" atmosphere. Æ og Dem's distinctive serious sound has at its base a little bit of darkness and slowness, a "darkness" which is reminiscent of Calexico.

When dancing is not everything

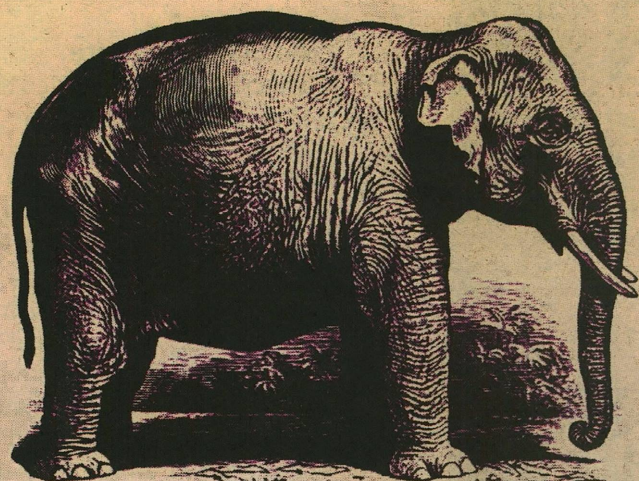
Æ og Dem is a band that seems to be at home on stage, talking with their audience as a broken string was fixed with no panic or frustration, just time, ease and light humour. During the concert you could clearly see that they enjoyed playing and feeling their songs with nothing being forced, making them look very natural on a stage. Æ og Dem is a classic example of how a concert can be perfectly enjoyable without anyone actually dancing. They put on one of those shows in which the audience naturally observes, listens to carefully and experiences the music at a higher level than just a "physical" one. This is also helped by the fact that their songs seemed to be rather difficult to dance to, thus meaning we as spectators basically end up enjoying the performance mostly from a mental or dreamy point of view. If you are attracted towards a melodic rock sound, Æ og Dem is the right band for you. Their concerts are a truly moving music experience and there is no staleness about this band and its sound, which shows us just how rich the Norwegian/Tromsø music scene can be.

Oppdateringer av Pål Norheim

BOKANMELDelse

TEKST: Sandra Olsen

FOTO: Presse

Pål Norheim

OPPDATERINGER

:k

Hva tenker du på? spør Facebook daglig. Pål Norheim er ikke redd for å svare og fortelle akkurat hva han mener i hans dagbokaktige nye bok *Oppdateringer*.

Det er gjennom alle hans Facebook-oppdateringer i perioden 16. april 2012 til 26. april 2014 vi får hans skråblikk på hendelser fra reiser i Kairo, Tunis, Marrakech, Granada og Gondar og fra hans lune hjem på Eidsvågneset utenfor Bergen. Trangen han uttrykker om å forlate landet, stikke et annet sted og bare titte på folk fra en fortauskafe i Tunis, er lett å forstå. Oppveksten hans i Abbadis Ababa i Etiopia gjør at hjemmet kan være to plasser: Norge og Afrika. Slik setter han Norge i perspektiv: hvem er vi, hvor skal vi og hva er meningen med det hele?

Statusoppdateringene fra det sosiale mediet Facebook remedieres til bokform, og ser på den måten ut som en dagbok med en rekke reiseskildringer. Norheim oppsummerer Facebook slik: "én prosent refleksjon; nittini prosent reaktive, spontane impulser og digital vedovn." Spontane oppdateringer må man faktisk si det er, da det er ingen ordentlig sammenheng oppdateringene i mellom annet enn at det er dagsaktuelle utsagn og tanker som svirrer rundt i forfatterens hode akkurat denne dagen. Det er dog en fin oversikt over samtiden når han rører ved Anders Behring Breiviks rettsak, Gaza-konflikten og hvordan FrP har greid å komme seg inn i regjering. Tekstene er velformulert og vitner om høy intellekt og innsikt både innenfor religion og historie.

På Facebook skal man uttrykke seg, få likes og kommentarer, men det jeg er mest interessert i, er alt som ikke blir sagt. Hva med alt som man ikke kan poste på Facebook? Jeg vil over den grensen, over komfortgrensen til Pål Norheim. Jeg vil se de sidene man ikke vil vise på sosiale medier, jeg vil lese hva han mener som man egentlig ikke kan mene. Jeg skulle ønske Oppdateringer var modigere. Jeg vil ha en Oppdateringer-man-ikke-kan-poste-på-Facebook-men-som-fungerer-i-bokform-bok.

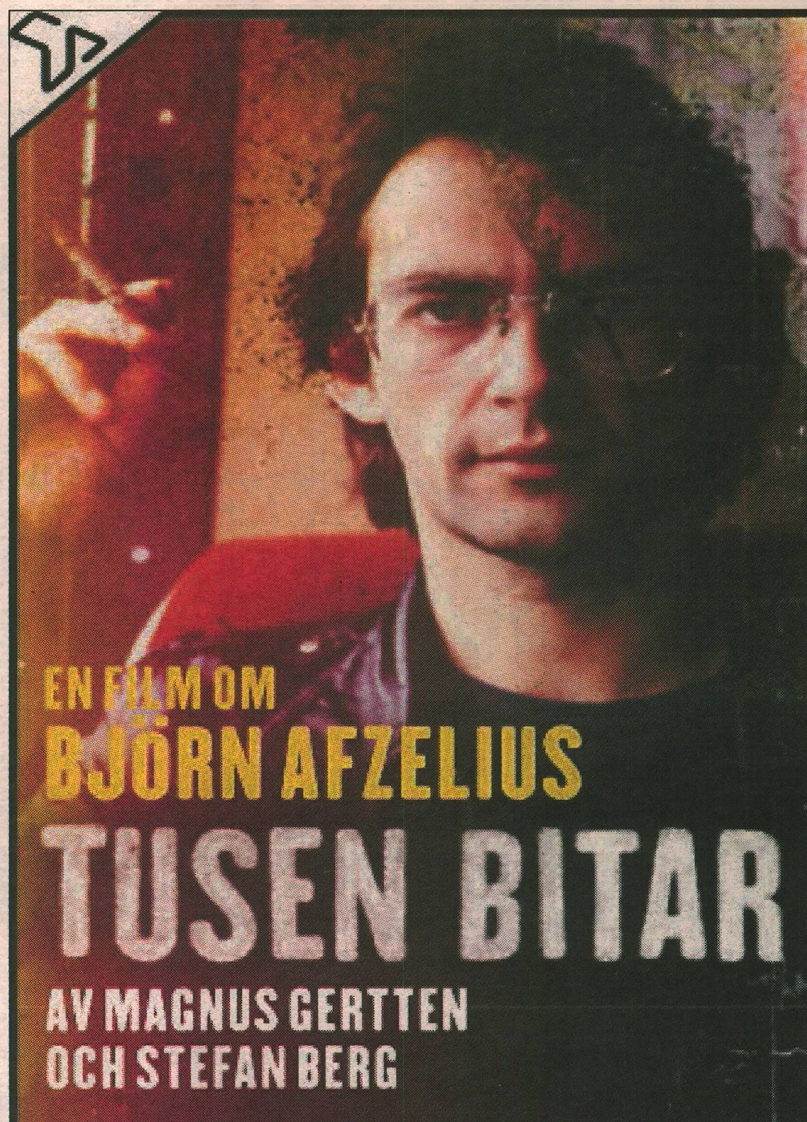
Reaksjonene blant Norheims følgere og venner på Facebook hadde vært vel så interessant å se, men det er problematisk ettersom ikke alle kommentatorer vil publiseres på trykk.

Kolon Forlag er riktignok inne på noe: vi skriver på sosiale medier mer enn vi nedtegner oss skriftlig og det er en god kilde for dokumenter fra vår samtid. Og jeg må si at dette var ganske mye mer interessant lesning enn folks flest Facebook-oppdateringer. Dette er tekster som er, for å bruke et uttrykk mange middelaldrende liker å skrive om interessante tekster på Facebook, til ettertanke.

Fakta

FORFATTER:	Pål Nordheim
TITTEL:	Oppdateringer
INNBINDING:	Innbundet
UTGIVELSEÅR:	2014
ANTALL SIDER:	114
FORLAG:	Kolon
SPRÅK:	Bokmål
KATEGORI:	Romaner

Älska mej nu!

FILMANMELDelse

TEKST: Kirsti W. Amundsen

FOTO: Presse

Bjørn Afzelius ble sett på som en hemmelighetsfull og privat person og artist. Men etter å ha sett dokumentaren om en av Skandinavias største artister gjennom tidene, skjønner en at alt han sang om var hans liv, hans tragedier og engasjement, hans uro og kjærlighet.

kultur@utopia.no

Jeg ønsket å se denne dokumentaren mest fordi jeg hadde en følelse av at den ville fortelle meg noe meningsfylt om det å være. Selv har jeg kun gode minner av ei mor som sang tusen bitar og Du är det finaste jag vet "x" antall ganger opp i gjennom barndommen, og på grunn av det sitter jeg i dag og tenker på Afzelius med et smil. Mer enn det var det faktisk ikke, fram til nå. For du verden denne dokumentaren er jevnt over nydelig. En finstemt, melankolsk, mørk, empatisk, vakker og brutal fremstilling om en mann styrt av en evig uro og sorg, samtidig med kjærlighet for menneskene rundt seg og musikken. Han var et menneske som ble urettferdig dømt i sitt hjemland, som ble hyllet i Norge og beundret av hundretusener av fans. Hans nasale stemme, fylt med en særegen klang - som på et ubønnhørlig vis passer best på svensk, rører ved noe inni den som lytter. Afzelius treffer ved noe som er sårt i oss, ganske sikkert fordi han selv var så sårbar, spesielt overfor sin mor. I denne dokumentaren får vi også se barnet og sønnen Bjørn, og sett fra det perspektivet gir hans toner og tekster enda mer fylde.

I dokumentaren møter vi mange mennesker som var viktige brikker i Afzelius' univers: Mikael Wiehe, Åge Aleksandersen og Marianne Lindeberg De Geer for å nevne noen av de sentrale. Alle tegner de et bilde av kvinnebedåreren, artisten, låtskriveren, vennen, pappaen og aktivisten fra Sverige, som med sin musikk prøvde å håndtere, glede og redde

verden: "Jeg mener jeg har en grunnleggende følelse av å vite hva som er rett og galt", sier han i et intervju. Videre får vi se en Afzelius som engasjerer seg stort for menneskerettighetene i Cuba og Nicaragua, som spiller for et uendelig folkehav på den oransje scene, som prøver og ønsker å være en familiefar og som dessverre aldri helt finner en ro over sin uro. Dokumentaren viser et menneske med mange sider, fortalt med ærlige blikk og kommentarer, i tillegg til flere video- og radiointervjuer med Afzelius selv.

Etter hvert som tiden går, skjønner vi at Afzelius bar på noen ubesvarte spørsmål, som lå dypt i hans sjel og preget hans liv og hans mørke. Vi får se en sønn som opplever en bunnløs tragedie, og som aldri klarte å forstå hvorfor mammaen tok sitt eget liv. Denne delen av dokumentaren viser et vondt bilde om det å være et barn av en psykisk syk forelder, og om en byrde som kanskje ingen barn er i stand til å bære. Det er hjerteskjærende å høre og se, og den gir oss et enda klarere bilde av mannen med de tusen ulike bitene.

Det er så ærlig som du kan få det, alt tatt i betraktning. Det er nært, varmt og vondt. Og jeg sier til alle barn, med Afzelius' egne ord: "Friheten är ditt vackra namn, vänskapen är din stolta moder, rättvisan är din broder, freden är din syster, kampen är din fader framtidens ditt ansvar". For fremtidens skyld, vil det være en god ting å se denne dokumentaren.

FINNMARK: Landscape from Finnmark, ca. 1850. Foto NNKM, Dorothea Schratzenholz

Romantic at heart

EXHIBITION REVIEW

TEXT: Grazia Scannicchio

The Northern Norway art museum (Nordnorsk Kunstmuseum) is currently hosting a beautiful and interesting exhibition about the work of the famous Norwegian painter Peder Balke.

The exhibition leads the spectator through Balke's artistic, spiritual and significant journey to Northern Norway in 1832. The exhibition is also the result of a collaboration with the National Gallery of London, where Balke's paintings will be transferred and shown later in November.

A restless soul

Peder Balke is one of the most important Norwegian painters of the 19th century whose work is inevitably related to the Romantics. Balke draws inspiration mainly from the German school, from artists such as Caspar David Friedrich. Balke's destiny though led him to search for his own peculiar and unique voice among the Romantic scene. Other than destiny, we can also refer and relate to Balke's character and restlessness, which

can be clearly perceived in his paintings, helping the artist to find his own way of expression. Balke's style acquires its shape when he decides to leave for a journey to discover the North of Norway in the 1830s (breaking free of his Southern Norwegian roots). Before him, no artist had visited the North of Norway so thoroughly. This intense and brave journey to the North of Norway is considered one of the most important events of Balke's artistic life. The beautiful and stunning Northern Norwegian landscapes of harbors, mountains and coastlines most certainly impressed and moved him a lot. All the paintings belonging to the exhibition are depictions of immortalized landscapes covering Northern Norway from Trondheim to Cape North.

Balke's original style

Looking at Peder Balke's paintings is almost a spiritual experience. His landscapes obviously belong to the dark and dreamy Romantic imagery, but at the same time Balke manages to express his soul inside the paintings. The Northern landscapes represent the perfect scenario for a romantic tormented soul, and Balke proves this by creating the dark and beautiful paintings that we can see in the exhibition. The black clouds which are constantly filling the sky of the North, the blending of the sea and the mountains, the different intensities of the light, and the tranquility indicated by a white color that sometimes appears: these are all recurring images inside Balke's work that show how he develops his style by depicting his dramatic, powerful and melan-

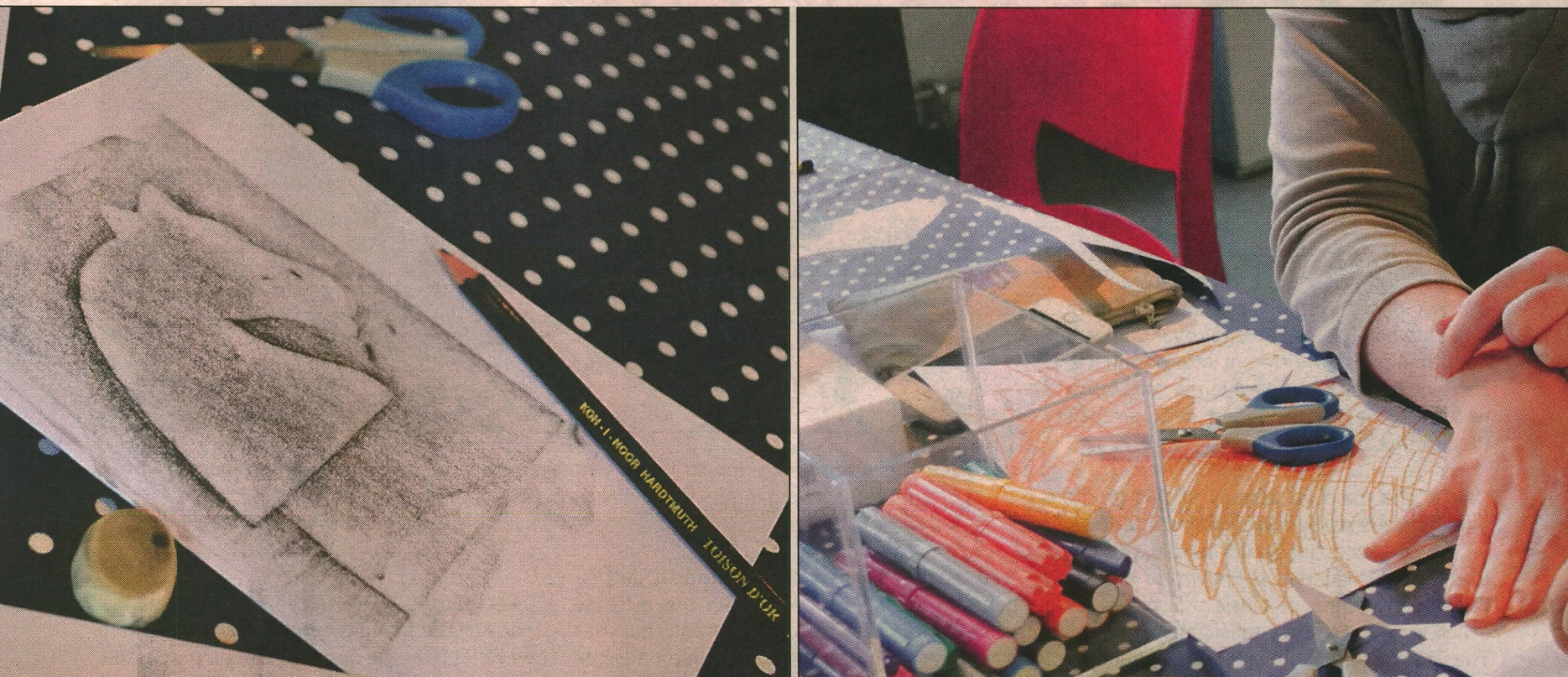
cholic representations of the wild Northern scene. When observing carefully Balke's paintings, one could think that he may have felt a strong connection with the nature of the North, for it is almost as if what he has painted matches exactly to what he has felt. Balke's nature is strong and dark; it contains something very powerful and at the same time mysterious and dramatic.

Balke, like any true artist, has the gift to express his own inner vision of life through his paintings which we have the fortune to admire at the exhibition "Vision and revolution".

The exhibition will last until the 12th of October, so don't miss it!

kultur@utropia.no

The Queen's Gambit Workshop

EXHIBITION REVIEW

TEXT: Elza Borondy

FOTO: Boyka Todorova

kultur@utopia.no

A workshop connected to the Chess Olympics and the Queen's Gambit exhibition was organized by the Northern Norwegian Contemporary Art Museum on the 7th of September. The workshop was aimed primarily at children, between the ages of 4 and 10, but anybody was welcome. As a start, a short introductory walk is provided by the museum's staff while explaining the different forms for the kids and asking them for interpretation. Then the participants gather at the creative room to express their imagination, or work through templates with the help of Dorothea Schratzenholz and Ella Kamilla Woire. The topic in September is still chess, due to the Chess Olympics, which recently took place in Tromsø. It was also the inspiration for the current exhibition "Queen's Gambit," which refers to a famous opening in an actual game of chess.

However, even though the exhibition's connections to chess games are hidden and they are not visible at first glance, the group of children still discovered them. Chess was more emphasized during the activity that the children were working with. Through templates they were able to give shadows in different colors for the main pieces of chess. According to one of the mothers at the event, they found out about the current workshop through the museum's mailing list. At the end of the event, the completed works can be either taken home or hung up on the wall. Sometimes, there is even an exhibition from the works prepared in the workshops, as with the "Still life in motion" exhibition.

Ella Kamille Woire explained later that the museum organizes workshops on the first Sunday of each month. Schools are also welcome with their own ideas and workshops. Next month's workshop will be Peder Balke's exhibition "Vision and Revolution", so keep track of the activities at the Northern Norwegian Contemporary Art Museum at <http://www.nnkm.no/>

This Fall, Beat the Blues with some Jazz!

MUSIC

TEXT & PHOTO: Sana Ahmad

kultur@utopia.no

The Tromsø Fall Jazz Program holds great promise for jazz lovers, especially after the success of the Spring program. The Tromsø Jazz club has been around for over 25 years. This time over 80 different international artists will be performing, which is sure to bode well with the young vibrant cultural society that Tromsø enjoys.

One of the main attractions of this program include concerts by an 85 year old renowned American jazz artist Sheila Jordan, the much loved band Pixel, that is known for engaging in different genres of music, as well as some other very interesting musicians and bands. The Tromsø Jazz Club has also collaborated with the Arctic Trombone Festival and Barentsjazz to make the program even more inviting and tempting to music aficionados.

The Tromsø Jazz Club strives to embrace various age groups and raise interest in the jazz culture, as its organisers Øystein Blix and Øystein Norvoll explain. Jazz, unlike pop and rock music, has not struck the most popular chord in the city, but has been gaining momentum over the past years. This is especially so if one looks at the increase in the audience size as

JAZZ: The Tromsø Jazz Club strives to embrace various age groups and raise interest in the jazz culture, as its organisers Øystein Norvoll (left) and Øystein Blix (right) explain.

well as the number of international participants in the festival. Also, with the increase in students coming from different countries every year, with rich cultural backgrounds, the jazz scene in Tromsø appears to be thriving.

The Tromsø Jazz Club, with support from the Norwegian Art Council, The North Norwegian Jazz Centre (Nordnorsk Jazzsenter) and Tromsø Kommune, as well as some local newspapers bring to you an exciting and diverse musical journey. The event will take place over a period of more than four months, concluding in December with a special Christmas jazz concert, or Romjulsjazz, especially for students who are planning to stay over for the holidays.

Tickets for the concerts can be bought at the door. For the Romjulsjazz, the tickets will not be available at the door but can be purchased online at: www.aurorabillett.no. Concert tickets are available for a reduced price for members of the Tromsø Jazz Club.

To volunteer, please contact: post@tromso-jazz.no. Festival volunteers receive free tickets.

For more information, you can also check the Facebook page at: www.facebook.com/tromsojazz.

Caroline, Jan Erik (tannlege), Marthe, Anita (tannpleier), Christina (tannpleier), Karina (tannpleier)

Ønsker deg velkommen til:

- Undersøkelse med to røntgen, tannsteinsrens og puss kr 522,- (ordinært kr 870,-)
- Tannbleiking kr 1800,- (ordinært kr 3000,-)
- Tannsmykker, saltblåsing etc.

Studentrabatt 40%

hos tannpleier.

På behandling utført av tannlege gis som før 20% studentrabatt.

Husk studentbevis 😊

Ring for time:

MNTF

Tenner i sentrum

Tannlege Kjærstad AS

Storgata 39, Tromsø,
tlf 776 83 188

resepsjon@tannlegekjaerstad.nhn.no

Tannlege Jan Erik Kjærstad
Tannpleiere Anita Wiik,
Christina Fredheim og Karina Bergland

Drøm #1: Jegeren

NOVELLE

TEKST: Francesco Pogliano

ILLUSTRASJON: Mateusz Motyka

Det er ikke så mye aktivitet. Lysene er på, men det er dystert likevel. Jeg setter meg. Gjesper. Hva skulle jeg gjøre nå? Klistre noen etiketter på bokhyllene, sette orden på tidsskriftene og få noen innleverte bøker på plass. Kveldsvakt på biblioteket. Kjedelig.

Jeg reiser meg fra kontorstolen. Jeg kan i alle fall bevege meg litt for å slå tida i hjel, så tar jeg opp papirsøppel fra bordene og kaster den. Samvittigheten er rein nå, da har jeg gjort noe konstruktivt i stedet for å ha suttet på tomgang. Jeg setter meg igjen. Jeg reiser meg rett etterpå og strekker armene opp mot taket. Jeg rister bort tretthet fra skuldrene. Hvor kommer denne trettheten i fra?

Det må være mørketida. Klokka er åtte, lysene slukker seg automatisk, som for å si «nå er dagen over, gå hjem». «Dagen er ikke over» tenker jeg irritert, og tar de få skrittene for å nå lysbryteren. Jeg slår lysene på igjen, som på trass. Tida de bruker for å komme tilbake forsterker mitt inntrykk av at de egentlig er bevisste vesener som slitne og oppgitte kommer tilbake, med motvilje. Ulydige barn.

Jeg må lukke vinduene. Det er mørkt ute, og det gjør meg litt urolig. Det må være fordi det er så lyst inne, og jeg ikke kan se mer enn to meters avstand utenfor selve vinduet. Ellers er mørket totalt. Jeg ser profiler til trær som skiller seg fra den stjerneløse himmelen. Kulda fra vinduets underside gir meg frysninger. For ingenting i verden ville jeg ønsket å være ute akkurat nå. For et mareritt det må være å befinne seg der ute og måtte overnatte i skogen. Skuldrene mine er spente og jeg lener meg mot treet bak meg. Jeg puster dypt, og den kalde lufta fyller lungene mine. Jeg vet noen leiter etter meg. Går omkring meg, jeg kan føle det. Som en kald pust i nakken, oppfatter jeg trusselen. Angsten gror, men jeg klarer ikke å bestemme meg. Burde jeg springe, eller forbli urørlig? Jeg veit bare at hadde jeg bare beveget meg en smule, så ville han vært oppi meg på mindre enn ett sekund. Dette er en stillstand og redselen har allerede fått tak i meg.

Beveger jeg meg ikke, tar han meg likevel. Jeg mister en takt, og neste stunden er jeg springende mellom trærne. Mens jeg løper i fra jegeren, veit jeg at han er rett bak meg, løpende. Jeg puster tungt, alle lydene er dempet av snøen. Jeg må nå biblioteket, springe mot lysene. De er foran meg, ganske langt bort.

De slukker seg.

Jeg mister håp, jegeren er glad. Han gliser. Hvor lang tid brukte lysene å slå seg på igjen? Tjue sekunder? Tretti? En evighet. Til slutt slår de seg på igjen og jeg ser kroppen min ved vin-

duet. Den er stående, øynene er lukket. Jeg er få skritt fra bygget, hopper gjennom vinduets underside og inni kroppen min igjen. Åpner øynene og lukker raskt vinduet.

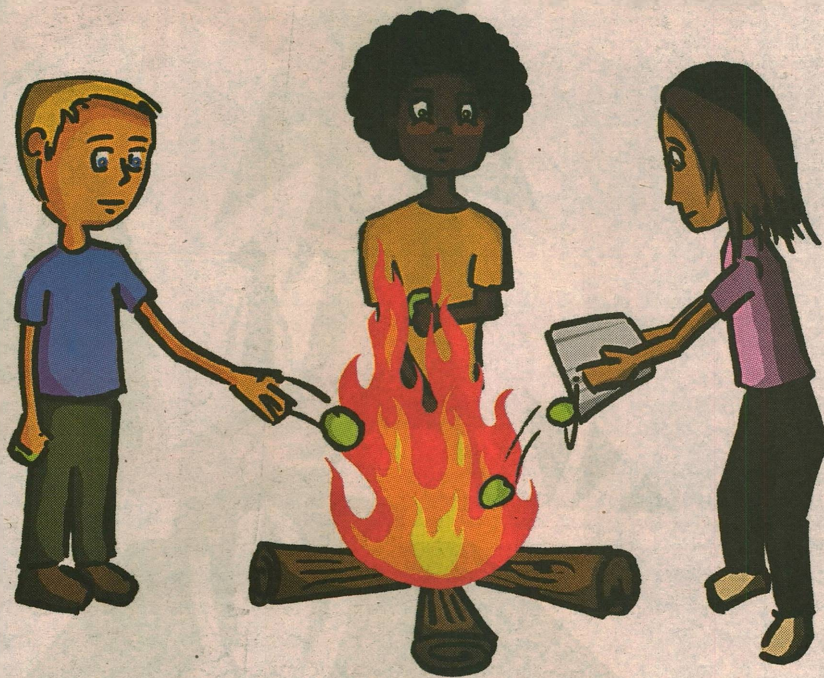
Jeg ser jegerens blick. Han gnisser tennene. Han kan ikke komme inn i det lyse bygget. Det er ham forbudt.

Nå er det bare å vente på daggrøyet.

Dikt

TEKST: Erlend Wichne

ILLUSTRASJON: Eira Triguero

Man skriver...

*Man skriver NEI!,
men jeg skriver jeg.
Andre gjør andre ting
her og andre steder rundt omkring*

*Men noen andre skriver,
krøller ihjel papir og river
ting jeg sikkert ville spart,
men som de syns er dust og rart.*

*Få driver med det samme,
men hvis vi deler flamme,
er det digg å være rund i lag
om det vi tenner på hver dag,*

*men så kan man jo bli lei
av å bable rundt med folk som meg,
som ser på verden tålig likt
og bare snakker om dikt.*

*Som regel vil jeg bare henge,
og jeg håper at han varer lenge
denne vasekvelden her med dere
jeg håper å bli med på flere.*

Stikksag

Hvis jeg hadde
satt ei stikk-
sag mot brystet
og sagd meg
inn gjennom
beinet og brukt
kile og brekkstang
og biljekk og tang
og knekt ribban til
sides som vinger på
en fugl-syng-en-sang,
rota rundt etter hjertet,
dratt det ut (skrik
en sang!), hakka
opp det i biter og
lagt bitan i jorda,
som man gjør
med et gresskar
for at ti eller tjue
heilt nye gresskar
skal komme opp igjen
– alle nesten like
store som det første –,
og med disse ti eller
tjue nye hjertan; kutta
di opp i terning-
store biter og lagt
bitan rundt om der
jeg føler jeg trenger
di: tri der det første lå,
en bit i hver hånd,
en bak hvert øyne,
fire stykker inni magen,
to i tissen,
ner gjennom begge beinan,
ute på huden,
en i hver finger,
en på hver fingertupp,
tri under føttan,
fire på hofta,
og resten litt
tilfeldig spred
rundt inni
meg,
og så sydd alle sammen
sammen med
med vene- og arterie-
tråd og satt ei
blodigle i hver ende
ei stund for å
få blodstrømmen i gang,
ville jeg da – etter
ei uke for at alle skulle
slå som normalt –
ville jeg da klart

1. å være så glad som jeg vil i di jeg er glad i,
2. å være like god mot hun jeg liker, som jeg vil være,
3. være bra mot mamma og pappa,
4. og en god venn for mine venner?

UNDERHOLDNING

Kan du mer enn en...

FYSIKKSTUDENT?

- 1) I hvilken del av en kobberledning går strømmen?
- 2) Hvor lenge tar det for månelys å nå Jorda?
- 3) Hva heter likningssettet som beskriver alle elektromagnetiske fenomenene?
- 4) Finns det egentlig måter for å simulere lav eller ingen tyngdekraft i et hypotetisk romskip med dagens teknologi?
- 5) Plasma er regnet som den fjerde materietilstanden. Hva består den egentlig av?
- 6) Vil sola bli et svart hull?
- 7) Finnes det antimaterie på Jorda?
- 8) Hva består Røntgenstråling av?
- 9) Hva fikk Einstein Nobelpris for?

På overflaten
1,3 sekunder
Maxwells likningssett
Ja: et roterende smultringformet romskip gjør trikset. Stanford torus er navnet til prosjektet.
Av ladete partikler: elektroner og ioner.
Nei, man trenger stjerner med en masse over 25 ganger den til sola for å danne et svart hull.
Ja: det blir blant annet brukt i PET på sykehus.
Elektromagnetiske bølger med en viss frekvens, eller fotoner.
For å ha forklart loven bak fotoelektriskeffekten, ikke på grunn av relativitetsteorien.

HVA FIKK EINSTEIN NOBELPRIS FOR?

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)

FOTO credit: "Einstein-Hubo" by Original uploader was Dayofid at en.wikipedia - Transferred from en.wikipedia; transferred to Commons by User:Mac. Licensed under Creative Commons Attribution 2.5 via Wikimedia Commons - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Einstein-Hubo.jpg#mediaviewer/File:Einstein-Hubo.jpg>

Strontium, 38, 87,62u

KJEMIEN RUNDT OSS

TEKST: Bjarte Aarmo Lund

FOTO: Copyright: creative-commons, Torrin Maynard

FYRVERKERI: På grunn av den fine røde fargen på flammen brukes 5% av det strontiumet som utvinnes årlig til fyrverkeri.

Strontium er et jordalkaliemetall, i utgangspunktet sølvhvitt, men reagerer med oksygenet i atmosfæren og blir fort gulaktig. Grunnstoffet er så reaktivt at man ikke finner rent strontium i naturen, alt har reagert og dannet forbindelser.

Hvis du deler strontium opp i små partikler vil det selvantenne i luft, og brenne med en rød flamme.

Siden strontium er et jordalkaliemetall kan det ta plassen til kalsium i mange biologiske systemer, spesielt i skjelettet.

Alikevel er ikke strontium særlig giftig, med mindre det har vært en kjernefysisk eksplosjon.

Det finnes nemlig en radioaktiv isotop av strontium som det produseres relativt mye av under fisjons-reaksjoner. ⁹⁰Sr sender ut beta-stråling som har høy energi (stort potensiale for skade), men kort rekkevidde. Man trenger ikke mye fantasi for å se at det ville være uheldig å ha beta-stråleproduserende materiale absorbert i skjelettet. I skjelettet produseres våre røde blodlegemer, og den produksjonen kan hindres av radioaktivt

strontium. Barn er særlig utsatt siden de drikker mye melk, siden melk i utgangspunktet er en god kalsium-kilde (bortsett fra når kalsium blir byttet ut med strontium).

Men faktisk kan radioaktivt strontium gjøre nytte for oss mennesker. I behandlingen av bein kreft gis pasientene radioaktivt strontium, som vil drepe kreftcellene med stråling. Behandlingen er visstnok ganske trygg, men pasientene anbefales om å tisse sittende (slik at blæren tømmes bedre) og skylle ned to ganger. Pasientene bør

heller ikke ha små barn på faget under behandlingen.

Våre venner i øst, hadde i mange år fyrlykter delvis drevet av varmeproduksjonen fra radioaktive strontium-kilder. I 2013 ble det klart at russerne hadde mistet (minst) to av disse strontium-kildene, med til sammen en promille av radioaktiviteten fra Tsjernobyl.

culture calendar

3rd October

Kulturnatta

@ Different places in Tromsø sentrum
60 events, 30 venues, totally free!

3rd October at 22:00

Sea change

@ Bastard Bar

Norwegian artist, the music can be described as Electronic soft pop.

3rd October at 20:00

Sheila Jordan

@ Verkstedet, Kulturhus

Sheila is a jazz singer and songwriter from USA. Jordan has recorded as a session musician with an array of critically acclaimed artists in addition to a solo career. Jordan pioneered a bebop and scat jazz singing style with an upright bass as the only accompaniment. Jordan's music has earned praise from many critics, particularly for her ability to improvise entire lyrics; Scott Yanow describes her as "one of the most consistently creative of all jazz

3rd and 4th October

Tromsø World Music Festival

@ Rica Ishavshotell og Tromsø Stortorget

Tromsø has a long history and a long tradition as an international and multicultural city. With more than 100 different nationalities represented in the city, but few meeting places for the various cultural expressions. The need to create venues for the promotion of this diversity and give it a natural place in the city's became apparent. Tromsø World Music Festival has ever since served as a positive melting pot for the city's population. For more information visit: <http://tromsoworld.com/>

9th October at 21:30

The Fleshtones (US) + Support:
Switchblade Rebels (Kroken)

@ Blå Rock Cafe

The Fleshtones are an American garage rock band from Queens, New York formed in 1976. The Switchblade Rebels are described as punk rock singers. Charlie Parker often introduced Jordan as "the singer with the million dollar ears.

10th October at 22:00

Petter Carlsen & The Lonely Drummer Orchestra

@ driv

The songs are energetic and magnificent. The duo delivers gorgeous pop-ambient landscapes with their music. Intense dark grooves and big guitar flakes, combined with Carlsen's trademark voice.

12. Oct at 19:00

Tromsø Academic Female Choir

@ Tromsø Kunstforening

Autumn is upon us and the cold begins to go in our body, before everything frosts, join Tromsø Academic Kvinnekor on a trip around the world and get the heat back into your soul. You are invited to a concert with the theme "Songs of Love and Travel". The choir will sing folk songs from Norway, Sweden, Finland, Estonia, Ireland, Bulgaria, China and Taiwan. A musical experience full of surprises, wonder and laughter!

15th October at 21:00

Lars Winnerback

@driv

One of Scandinavia's biggest and best performers returns to DRIV!

The Swedish national troubadour has recently released his tenth album, "Hosanna". It went straight to # 1 on the album charts, it became in short time platinum in Sweden.

The last time he visited DRIV was in 2009 and over the years he has drawn full houses at both Rockefeller and John Dee in Oslo, now he is finally back! The music can be described as rock with a hint of electronic music.

15th October at 20:30

Evening with Vangen /

Valnes and Marit Sandvik & Nova Onda

@ Verkstedet, Kulturhuset

Marie Vangen's music lies at the intersection between jazz and pop this time she collaborates with the great pianist Eivind Valnes.

The second part of the evening will Marit Sandvik & Nova Onda leave for Brazil musical character, here will be a chance to listen samba, bossa nova, brasil Baiao and other rhythms.

16th October at 21:00

Highasakite

@ driv

Highasakite is a Norwegian indie pop band, they are coming to DRIV and it is guaranteed to be beautiful and joyful.

17th October at 20:00

Ane Brun

@ Hålogaland teater Journalist: Elza

Ane Brunvoll is a Norwegian international songwriter, guitarist and vocalist. She plays pop-folk music.

19th October at 20:00

YOUNG TALENTS play Prøysen

@ viseklubben spelt

In collaboration with the Norwegian show forum, we put Alf Prøysen's repertoire on the program this fall. Students from the Music Conservatory in Tromsø / University and other invited this evening to play Prøysen songs and feel free to interpret the songs in their own way. They will be offered professional guidance in Prøysen's repertoire. This will be an exciting concert that will help to actualize Prøysen for upcoming artists and give the audience a new experience.

26th October at 20:00

JONAS ALASKA

@viseklubben Spelt

Jonas Aslaksen is a Norwegian musician, singer-songwriter. He studied music at the Liverpool Institute for Performing Arts. He released his debut self-titled album Jonas Alaska with great reception, reaching #5 on VG-lista, the official Norwegian Albums Chart. He was nominated for three categories at the 2011 Spellemannprisen for "Best songwriter", "Best Male Artist" and "Best Newcomer of the Year". He also performed at festivals such as Øyafestivalen, Slottsfjellfestivalen and by:Larm all in 2011.

30th October at 21:00

Bendik Brønne

@ driv

Bendik Brønne is a Norwegian rock'n roll saxophone player and singer/songwriter.

He has performed with several well-known music groups and artists all over the world.

Together with his father Trond Brønne and sister Kaia Brønne he was nominated for the 2010 Brage Prize in the category children's literature.

His debut album, How to Fake It in America, was released in March 2013. The album won the Spellemannsprisen (Norwegian Grammys) for best country album in 2013.

Illustrasjon: Adrian Myhren

kultur@utropia.no